

KURUMLAR VERGİSİ
BEYANNAME DÜZENLEME
REHBERİ - 1999

Mehmet ALTINDAĞ
Baş Hesap Uzmanı
Ankara Gelirler Bölge Müdürü

Ercan AKBAY
Baş Hesap Uzmanı

TÜRMOB YAYINLARI- 117
ANKARA - 2000
Sirküler Rapor Serisi
Seri No :2000 - 8

Dizgi - Düzenleme

TÜRMOB
Basın -Yayın Servisi

Sirküler Rapor kitaplarında yer alan yazılarda ileri sürülen görüşler yalnızca yazarlarına aittir. Yayıncı kuruluş TÜRMOB'u bağlamaz.

ÖNSÖZ

Muhasebecilik, Mali Müşavirlik mesleğinin temeli, hiç kuşku yoktur ki bilgi ve birikime dayanmaktadır. Mesleki gelişimin yolu da sürekli mesleki eğitimden geçmektedir. Mesleki eğitime katkı sağlaması ve uygulamacılara yol göstermesi amacıyla yayınlamaya başladığımız **Sirküler Rapor serisi** bu amacımıza ulaşmada oldukça önemli bir fonksiyon üstlenmiştir.

Geçtiğimiz bir yıllık dönemde **Sirküler Rapor serisi** meslektaşlarımızın ve stajyerlerimizin büyük takdirini toplayarak, yoğun bir ilgiyle karşılanmıştır. Böylesi geniş bir talebi karşılama uğraşımız devam ederken, eğitim serisinin sürekli hale gelmesi yönünde talepleri karşılamak için çalışmalarımızı aralıksız sürdürmekteyiz.

Sirküler Rapor kitaplarımız bir okuma komisyonu tarafından incelendikten sonra basılarak sizlerin istifadesine sunulmaktadır.

Siz değerli meslektaşlarımızın ve stajyerlerimizin beğeni ve takdirini toplayan 2000-8 Seri Numaralı bu kitabı; Ankara Gelirler Bölge Müdürü Baş Hesap Uzmanı Mehmet ALTINDAĞ ve Baş Hesap Uzmanı Ercan AKBAY tarafından hazırlanan "**KURUMLAR VERGİSİ BEYANNAME DÜZENLEME REHBERİ - 1999**" isimli eser oluşturuyor. Bu çalışma bir kaynak kılavuz niteliğinde olup konuyu örnekleri ile açıklamaktadır.

Kitabın, meslek camiamıza ve uygulamacılara faydalı olmasını diliyorum. Eğitim serimize gösterilen ilgi ve destekten dolayı meslektaşlarımıza ve stajyerlerimize teşekkürlerimi sunarım.

Uğur BÜYÜKBALKAN
Genel Sekreter

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	1
II. KURUMLAR VERGİSİNİ TABİ KURUMLAR	2
III. BEYANNAME VERİLECEK HALLER	3
IV. SAĞİ KURUM KAZANCININ TESPİTİ	4
A. KURUM KAZANCININ TESPİTİNDE	
İNDİRİLECEK GİDERLER	5
1. Gelir Vergisi Kanununa Göre (GVK Md.40)	5
2. Kurumlar Vergisi Kanununa Göre (KVK Md.14)	9
B. KURUM KAZANCININ TESPİTİNDE	
İNDİRİLEMEYECEK GİDERLER	16
1. Öz Sermaye Üzerinden Ödenen veya Hesaplanan Faizler ...	16
2. Örtülü Sermaye Üzerinden Ödenen veya Hesaplanan Faizler	17
3. Sermaye Şirketlerince Dağıtılan Örtülü Kazançlar	17
4. Ayrılan İhtiyat Akçeleri	18
5. Dar Mükellef Kurumların Ana Merkeze veya Türkiye	
Dışındaki Şubelerine Yaptıkları Bazı Ödemeler	18
6. Hesaplanan Kurumlar Vergisi İle Her Türlü Cezalar	19
7. Menkul Kıymet Pazarlama Komisyonları	19
8. Finansman Gider Kısıtlaması	19
9. Diğerleri	20
C. KURUMLAR VERGİSİNDEN İSTİSNA KAZANÇLAR	21
1. İştirak Kazançları İstisnası (KVK Md. 8/1)	21
2. Risturn İstisnası (KVK Md. 8/2)	23
3. Turizm Hasılatı İstisnası (KVK Md. 8/3)	24
4. Yatırım Fonları ve Yatırım Ortaklarının Kazançlarına	
İlişkin İstisna (KVK Md. 8/4)	24
5. Rüçhan Hakkı Kupon Satış Kazancı ile	
Emisyon Primi İstisnası (KVK Md. 8/5)	25

6. Yatırım Fonları Katılma Belgeleri ile Yatırım Ortaklarının Hisse Senetlerinin Kar Payları (KVK Md.8/6) . . .	26
7. Yatırım İndirimi (GVK Ek Md. 1-6)	26
8. İştirak Hisseleri veya Gayrimenkullerin Satışı ile Üretim ve Turizm Tesislerinin ve Bu Tesislere İlişkin Gayrimenkullerin Ayni Sermaye Olarak Konulmasından Doğan Kazançlara İlişkin İstisna (KVK Geç.Md.28)	27
9. Yurt Dışında Yapılan İnşaat, Onarma, Montaj İşleri ve Teknik Hizmetlerden Sağlanan Kazançlarda İstisna (KVK Geç. Md.24)	30
10. Eğitim, Sağlık ve Spor Tesislerine İlişkin İstisna (KVK Geç. Md.21/c)	32
11. 4325 Sayılı Kanunla Tanınan İstisna	33
12. Diğer İstisnalar	34
13. Finansman Fonu	34
D. KURUMLAR VERGİSİNİN HESAPLANMASI	38
E. KURUM KAZANÇLARI ÜZERİNDEN GELİR VERGİSİ KANUNUNA GÖRE YAPILACAK STOPAJLARIN HESAPLANMASI	42
1. GVK' nun 94/6-b Maddesi Uyarınca Yapılacak Stopaj	42
2. Gelir Vergisi Kanununun 94/6-a Maddesine Göre Yapılacak Stopaj	50
3. GVK' nun 94. Maddesinin 6 Numaralı Bendinin (a) ve (b) Alt Bentlerine Göre Yapılan Stopajın Beyanı ve Ödenmesi . . .	51
F. YILLIK KURUMLAR VERGİSİ BEYANNAMESİNE EKLENECEK BİLDİRİM VE BELGELER	51
G. UYGULAMA ÖRNEKLERİ	52
ÖRNEK - 1	52
ÖRNEK - 2	57
ÖRNEK - 3	64

I. GİRİŞ

Kurumlar Vergisine tabi kurumların elde ettiği gelirlerin (kurum kazancının) vergilendirilmesi, 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu hükümlerine göre yapılmaktadır Kurumların gelirleri ise Gelir Vergisi Kanununun 2'nci maddesinde yedi bent halinde sayılan gelir unsurlarından oluşur ve tamamı kurum kazancı olarak adlandırılır Kurumların bu kazancı üzerinden alınacak Kurumlar Vergisi ise Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hükümlerine göre tespit edilen safi kurum kazancı üzerinden hesaplanır

Bilindiği üzere, 4369 sayılı Kanunla Kurumlar Vergisi Kanununun 25. maddesinde değişiklik yapılmadan önce; kurumlar vergisi oranı % 25 olarak belirlenmiş olup, bu orana göre hesaplanacak kurumlar vergisinin de, indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancının % 20'sinden az olamayacağı hükme bağlanmıştı. Böylelikle kurumlar vergisi iki aşamalı olarak hesaplanıyordu. Ayrıca Gelir Vergisi Kanununun 4369 sayılı Kanunla değişmeden önceki 75/4 ve 94/6-b maddeleri uyarınca indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancından, hesaplanan kurumlar vergisi indirildikten sonra kalan kısım menkul sermaye iradı sayılmakta ve bu tutar üzerinden de dağıtılsın veya dağıtılmasın gelir vergisi tevkifatı yapılmaktaydı.

4369 sayılı Kanunla, yukarıda adı geçen maddelerde yapılan değişiklikler sonucunda;

- Kurumlar vergisi oranı, 1999 yılı kazançlarından uygulanmaya başlamak üzere %30 olarak belirlenmiş, asgari kurumlar vergisi uygulaması kaldırılmıştır
- Tam mükellef kurumlarda, kurum kazançları üzerinden Gelir Vergisi Kanununa göre yapılacak tevkifat, kar paylarının ortaklara dağıtımına bağlanmıştır.

● Tam ve dar mükellef kurumların, indirim ve istisna kazançları üzerinden, dağıtılsın dağıtılmasın %15 oranında gelir vergisi tevkifatı yapmaları ve bu oranın kurumun halka açık olup olmadığına bakılmaksızın aynı oranda uygulanması hükme bağlanmıştır

● Dar mükellef kurumların, kurum kazancından istisnalar kurumlar vergisi ve fon payının da indirilmesi sonucu kalan kazançları üzerinden dağıtılsın dağıtılmasın %15 oranında stopaj yapmaları esası getirilmiştir

Ayrıca 4369 sayılı Kanunla 01.01.1999 tarihinden geçerli olmak üzere Kurumlar Vergisi Kanununun 8. maddesinde yer alan istisnalardan, "turizm hasılatı istisnası", "yatırım fonlarının katılma belgeleri ve yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde edilen kar payları istisnası" kaldırılmış ve geçici maddelerde yer alan bazı istisnaların uygulama süreleri uzatılmıştır

Bu değişiklikler sonucunda 1999 yılı kurum kazançlarının vergilendirilmesine ilişkin esaslar aşağıda açıklanmıştır

II. KURUMLAR VERGİSİNE TABİ KURUMLAR

Kurumlar Vergisine tabi kurumlar, Kurumlar Vergisi Kanununun 1'inci maddesinde aşağıdaki gibi sayılmıştır;

● Sermaye şirketleri (Anonim, Limited, Eshamlı Komandit Şirketler ile aynı mahiyetteki yabancı kurumlar, SPK Kanununa göre kurulan yatırım fonları),

● Kooperatifler

● İktisadi Kamu Müesseseleri,

- Dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler
- İş ortaklıkları.

Kurumlar vergisi uygulamasında sendikalar dernek, cemaatler vakıf hükümlindedir. Diğer taraftan Kanunun 7. maddesinde sayılan bazı kurumlar vergiden muaf tutulmuşlardır. Ayrıca bazı kurum kazançları Kanunun 8 ve bazı geçici madde hükümleriyle sürekli veya geçici olarak vergiden istisna edilmişlerdir. Özel kanunlarla tanınan istisna ve muafiyetler de vardır (Örneğin; 4325 sayılı "Olağanüstü Hal Bölgesinde ve Kalkınmada Öncelikli Yörelere İstihdam Yaratılması ve Yatırımların Teşvik Edilmesi ile 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"la bazı illerdeki kurum kazançlarına ayırım yapılmaksızın Kurumlar Vergisinden istisna tanınmıştır)

III. BEYANNAME VERİLECEK HALLER

Tam mükellefiyette, Kurumlar Vergisi Kanununun 1'inci maddesinde sayılan;

- Sermaye şirketleri (Anonim, Limited, Eshamlı Komandit Şirketler ile aynı mahiyetteki yabancı kurumlar, SPK Kanununa göre kurulan yatırım fonları),
- Kooperatifler (KVK'nun 8/16. Maddesindeki muafiyet şartlarını haiz olmayanlar),
- İktisadi kamu müesseseleri,
- Dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler (Sendikalar ve cemaatlere ait olanlar dahil),
- İş ortaklıkları,

bir hesap dönemine ilişkin beyannamelerini, Kurumlar Vergisi Kanununun 21'inci maddesi uyarınca, hesap döneminin kapandığı ayı izleyen dördüncü ay içinde, kendilerine özel hesap dönemi tanınan kurumlar ise özel hesap döneminin kapandığı ayı izleyen dördüncü ay içinde bağlı oldukları vergi dairesine vereceklerdir.

Beyanname verme süresi; **mücbir sebep, zor durum, defter ve belgelerin muhafaza altına alınması, tasfiyeye gir en kurumlarda tasfiyenin dört aylık beyanname verme süresinden önce tamamlanması veya sermaye şirketleri dışındaki kurumlarda Maliye Bakanlığınca sür e verilmesi hallerinde** uzayabilir.

Dar mükellefiyette ise Türkiye'de ticari ve zirai faaliyette bulunan yabancı kurumlar mutlaka, yıllık Kurumlar Vergisi beyannamesi vermek, ve bütün gelir unsurlarını beyannamede toplamak zorundadırlar Vergileme, bu beyanname ile bildirilen toplam kurum kazancı üzerinden yapılır Bunun dışında ticari ve zirai işletmeyle ilgisi olmayan dar mükellef kurumların stopaja tabi tutulmuş bazı kazançları için yıllık beyanname vermeleri ihtiyaridir.

IV. SAFİ KURUM KAZANCININ TESPİTİ

Kurumlar Vergisi Kanununun 13'üncü maddesi gereğince Kurumlar Vergisi, Kurumlar Vergisi mükelleflerinin bir hesap dönemi içerisinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanır. Safi kurum kazancı ise Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerine göre tespit edilmektedir. (Zirai faaliyetle işgal eden kurumların bu faaliyetlerinden doğan kazançlarının tespitinde GVK'nun 59. maddesinin son fıkrası hükmü de nazara alınır) Dolayısıyla kurum kazancı, GVK'nun 40 ve KVK'nun 14 ve 15. maddeleri gözönünde bulundurularak, GVK'nun 38. maddesinde öngörülen bilanço esasında ticari kazancın tespitine ilişkin

hükümleri uyarınca belirlenmektedir. Ayrıca Vergi Usul Kanununun Değerleme hükümleri de göz önünde bulundurulacaktır. Belirlenen kurum kazancına indirim ve istisnalar uygulanarak kurumlar vergisi matrahına ulaşılır

Ancak 01.01.1994 tarihinden itibaren uygulanan Tek Düzen Muhasebe Sistemi gereğince hesap planına göre tespit edilen dönem karı, **ticari karı** göstermektedir. Oysa vergi mevzuatına göre vergiye matrah olacak kar veya zarar (**mali kar/zarar**) bundan farklı olabilir. Bu nedenle ticari kar-dan mali kara ulaşmak için bir takım hesaplamaların yapılması gerekmektedir. Kurumlar vergisi mükellefleri bu hesaplamayı beyanname üzerinde veya beyannameye ekleyecekleri bir listede gösterebilirler.

A. KURUM KAZANCININ TESPİTİNDE İNDİRİLECEK GİDERLER

1. Gelir Vergisi Kanununa Göre (GVK Md.40)

a) Genel Olarak:

Kanunda genel giderlerin bir tanımı yapılmamış olup, bu kanunda tadadi şekilde belirlenen giderler dışında kalan, işletme faaliyetleri ile direkt ilgili, faaliyetin yürütülmesi ve kazancın doğması için yapılması zorunlu olan ve karşılığında maddi bir kıymet iktisap edilmeyen harcamalardır. Örnek olarak; kira, ısıtma, aydınlatma, kırtasiye, reklam giderleri, temsil masrafları, büro personeli ücretleri (Kurumlarda memur ve müstahdemlere temettü ikramiyesi olarak verilen meblağlar), yatırımlarda yatırımın tamamlanmasından sonra ödenen kredi faizleri sayılabilir. Gayrimenkullerin satın alınması sırasında yapılan v&UK'nun 270. maddesinin son fıkrasında sayılan noter, mahkeme, kıymet takdiri, komisyon ve tellaliye giderleri ile Emlak Alım ve Taşıt Alım Vergileri de gider olarak yazılabilir. Ayrı-

ca; kanuni mecburiyete dayanarak ödenen fonlar, primler, katkı payları, kıdem tazminatlarının kanuni miktarı aşan kısımları, normal tamir ve bakım giderleri, değeri (1999 yılı için) elli milyon lirayı aşmayan alet, edevat, mefruşat ve demirbaş giderleri ve yurt dışında açılan büro giderlerini vb. sayabiliriz. Maliyet unsuru olan giderler ile amortismanına tabi iktisadi kıymet bedellerinin doğrudan gider yazılmamaları gerekir.

b) Götürü Gider Uygulaması :

GVK.nun 40/1. maddesinin parantez içi hükmü ile; ihracat, yurt dışında inşaat, onarma, montaj ve taşımacılık faaliyetlerinde bulunan mükellefler, bu bentte yazılı giderlere ilaveten bu faaliyetlerden döviz olarak elde ettikleri hasılatın binde beşini aşmamak şartıyla yurt dışındaki bu işlerle ilgili giderlerine karşılık olmak üzere götürü olarak hesapladıkları giderleri de indirebilirler. Götürü gider uygulaması, mükelleflerin yurt dışındaki işleri ile ilgili olarak yapmış oldukları giderlerden belgesi temin edilemeyenlerin, anılan faaliyetlerden sağlanan hasılatın belli bir oranını aşmamak şartıyla ticari kazançtan indirilmesini öngören bir müessesedir. Dolayısıyla götürü gider hesaplanabilmesi için harcamanın yapılmış ve işletmenin malvarlığında bir azalma meydana gelmiş olması gerekir.

Götürü gider uygulamasına ilişkin ayrıntılı açıklamalar 194 ve 197 seri no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğlerinde yer almaktadır.

c) Çalışanlara İlişkin Giderler

Hizmetli ve işçilerin iş yerinde veya iş yerinin müstemilatında iâşe (yemek) ve ibate (barınma) giderleri, tedavi ve ilaç giderleri, sigorta primleri ve emekli aidatı (Bu primlerin ve aidatın istirdat edilmemek üzere Türkiye'de kain sigorta şirketlerine veya emekli ve yardım sandıklarına ödenmiş olması ve emekli ve yardım sandıklarının tüzel kişiliği haiz bulunma-

ları şartıyla), 27'nci maddede yazılı giyim giderleri, GVK'nun 40/2. maddesi uyarınca indirilecek giderlerdendir.

d) İşle ilgili olmak şartıyla, mukavelenameye veya ilama veya kanun emrine istinaden ödenen zarar, ziyan ve tazminatlar

Zarar ziyan ve tazminatların ilgili olduğu yılda değil de ileriki yıllarda kesinleşerek ödenmesi durumunda, ödendiği yılda gider yazılır. Ayrıca zarar, ziyan ve tazminat ödemesi iş sahibinin kişisel kusurundan doğmamış olması gerekir.

İş Kanununun işverenlere yüklediği yükümlülükler nedeniyle ödenen kıdem tazminatları, ihbar tazminatı, iş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle ödedikleri tazminatlar ile işveren veya çalıştırdığı bir kimsenin başkasına zarar veren fiili nedeniyle Borçlar Kanunu hükümlerine göre ödedikleri tazminatlar gider yazılabilir.

Sulh yoluyla ödenen tazminatlar gider yazılamaz. Telefon, elektrik, su, doğalgaz iletim ve dağıtım kuruluşlarına ödenen gecikme faizleri vade farkı niteliğinde olup gider yazılabilirler.

e) İşle ilgili ve yapılan işin ehemmiyeti ve genişliği ile mütenasip seyahat ve ikamet giderleri

Bu giderler işle ilgili kişilere ait ve yapılan işin ehemmiyeti, genişliği ve seyahat maksadının gerektirdiği süre ile mütenasip olmalıdır.

f) Taşıt giderleri

Kiralama yoluyla edinilen ve işletmeye dahil olan ve işte kullanılan taşıtların giderlerinin tamamı (Binek otomobillerinin ve zati ve ailevi ihtiyaçlar için de kullanılan diğer taşıtların giderlerinin yarısının gider yazılabile

ceğine ilişkin düzenleme, 01.01.1999 tarihinden itibaren kaldırılmıştır).

Öte yandan, aynı maddenin VUK hükümlerine göre ayrılan amortismanların gider olduğunu düzenleyen 7 numaralı bendinde de yukarıdaki düzenlemeye paralel olarak, nakliyecilikte kullanılanlar hariç olmak üzere, binek otomobillerinin ve zati ve ailevi ihtiyaçlar içinde kullanılan diğer taşıtların amortismanlarının yarısının indirimine izin veren hüküm kaldırıldığından bu taşıtların amortismanlarının da tamamı gider olarak yazılabilecektir.

Taşıtların giderlerinden kasıt, genel olarak taşıtların tamir bakım, yakıt ve benzeri cari giderleridir. Finansal kiralama yoluyla edinilen taşıtların finansal kira giderleri ile taşıt kiralama faaliyeti ile uğraşan işletmelerden kiralanmış taşıtların kira giderleri 40/1 kapsamında gider yazılabilir

g) İşletme ile ilgili aynı vergi, resim ve harçlar

İşletme ile ilgili olmak şartıyla; bina, arazi, gider, istihlak, damga, belediye vergileri, harçlar ve kaydiyeler gibi aynı vergi, resim ve harçlar

h) Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ayrılan amortismanlar

Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ayrılan amortismanlar

i) İşveren sendikalarına ödenen aidatlar

İşverenlerce Sendikalar Kanunu hükümlerine göre sendikalara ödenen aidatlar (şu kadar ki; ödenen aidatın bir aylık tutarı, işyerinde işçilere ödenen çıplak ücretin bir günlük toplamını aşamaz). İşverenlerce Sendikalara ödenen aidatın, belirtilen bu miktarı aşması halinde, aşan kısmın ticari kazancın tespitinde gider olarak nazara alınması mümkün değildir Sendika aidatının, işverenler tarafından gider yazılabilmesi için, aidatın ilgili bu

bulduğu yılda sendikaya ödenmesi gerekir. İlgili bulunduğu yılda ödenmeyen sendika aidatları, daha sonraki yıllara ait kazancın tespitlerinde dikkate alınmazlar. (Gelir Vergisi Genel Tebliği Seri No: 149).

2. Kurumlar Vergisi Kanununa Göre (KVK Md.14)

a) Hisse ve tahvil senetlerinin ihraç giderleri

Bu giderler senetlerin kağıt ve tabii giderlerini, mahkeme, noter ve diğer tasdik ve tescil giderlerini, damga resmini ve ihraç dolayısıyla ödenen sair harç ve resimlerini, ihraç dolayısıyla bankalara verilen komisyonları, hisse ve tahvil senetlerinin borsaya kaydı için yapılan giderleri ve bunlara benzer diğer her türlü giderleri içerir.

b) İlk tesis ve taazzuv giderleri

VUK'nun 282. maddesinde yer alan ilk tesis ve taazzuv giderleri (kuruluş ve örgütlenme giderleri), kurumun tesis olunması veya yeni bir şube açılması veyahutta işlerin devamlı bir suretle genişletilmesi için yapılan ve karşılığında maddi bir kıymet iktisap olunmayan giderlerdir

Bu giderlere örnek olarak şirket ana sözleşmesinin düzenlenmesi, fizibilite raporunun hazırlanması, yeni şube açılmasına ilişkin giderler (tahliye, hava parası gibi), normal faaliyete geçene kadar yapılan tanıtma ve reklam giderlerini sayabiliriz.

İlk tesis ve taazzuv giderleri doğrudan gider yazılabileceği gibi kurumlar vergisi mükellefleri tarafından aktifleştirilerek mukayyet değerleri üzerinden eşit miktarlarda 5 yıl içinde itfa edilebilirler. Amortismanına işletmenin tam olarak faaliyete geçtiği hesap döneminden itibaren başlanır. Peştemallıkların aktifleştirilmesi ise zorunludur

c) Genel heyet toplantıları için yapılan giderlerle, birleşme, fesih ve tasfiye giderleri

Türk Ticaret Kanunu, 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu veya kurumların kuruluş kanunları gereği bilançoyu tasdik, eski yönetimi ibra ve yeni yöneticileri seçmek için yapılan genel kurul toplantı giderleri ile birleşme, fesih ve tasfiye giderleri safi kurum kazancının tespitinde gider kaydedilir.

d) Sigorta şirketlerinde bilanço gününde hükmü devam eden sigorta mukavelelerinin (poliçe veya geçici ilmühaber) istilzam ettiği teknik ihtiyatlar

1. Muallak hasarlara mahsus tazminat karşılıkları;
2. Cari muhataralara mahsus ihtiyatlar;
3. Hayat sigortaları riyazi ihtiyatlarından ibarettir.

Teknik ihtiyatlar bilanço gününde geçici pasif hesaplara geçirilmek suretiyle hasıllattan indirilir.

e) Eshamlı komandit şirketlerde komandite ortağın kâr hissesi

Anılan şirketlerde komandite ortağın kâr payı ticari kazanç olarak beyan edileceğinden bu kâr payının safi kurum kazancının tespitinde indirilmesi öngörülmüştür.

f) Bağış ve Yardımlar

Kurumlar vergisi mükellefleri açısından bağış ve yardımlar gider harcaması olduğundan safi kurum kazancının tespitinde gider yazılırlarAncak, ka-

nunda yazılı koşulları aşan kısımları kanunen kabul edilmeyen giderdir Bağış ve yardım karşılıksız olmalı ve makbuz karşılığı yapılmalıdır. Kurumların yapacağı bağış ve yardımları iki grupta toplayabiliriz.

Birinci gruptakiler;

4369 sayılı Kanun ile 01.01.1999 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Genel bütçeye dahil dairelere, katma bütçeli idarelere, il özel idareleri ve belediyeler ile köylere, kamuya yararlı derneklere ve Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflara, bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunan kurum ve kuruluşlara makbuz karşılığında yapılan bağış ve yardımlar, o yıla ait **kurum kazancının %5'ini** geçmemek üzere kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınabilecektir (Değişiklikten önceki düzenlemede; bir takvim yılı içinde yapılan bağış ve yardımlar toplamı o yıla ait kurum kazancının yüzde ikisini ve her halükarda 20.000.- lirayı aşamıyordu. Diğer taraftan bazı tesisler [okul, kreş ve spor tesisleri, kütüphane, müze, sanat galerisi, kültür merkezi ve sinema, tiyatro, opera, bale ve konser gibi kültürel ve sanatsal etkinliklerin sergilendiği tesisler ile 50 yatak -kalkınmada öncelikli yörelerde 35 yatak- kapasitesinden az olmamak üzere yurt ve sağlık tesislerinin -huzurevleri dahil- inşaatı dolayısıyla yapılan harcamalar veya bu tesislerin inşaatı için ilgili kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar] için bağış ve yardım indirimi sınırsız olarak yapılabiliyordu. Ayrıca Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 25. maddesinde yer alan ve bazı kurum ve kuruluşlara bağışlanan camilerin yapımı veya mevcut camilerin idamesi için yapılan bağışların sınırsız indirimi öngören düzenleme de yürürlükten kaldırılmıştır)

İndirilecek bağış ve yardım giderinin üst sınırının (%5'lik sınırın) hesaplanmasında esas alınacak kurum kazancı; zarar mahsubu dahil giderler düşüldükten, iştirak kazançları hariç indirim ve istisnalar düşülmeyen önceki tutardır. (KVK Genel Tebliği Seri No:67)

İkinci gruptakiler;

İkinci grupta yer alan bağış ve yardımlar ise bazı özel kanunlarla düzenlenmiş olup, %5'lik sınırlamaya tabi olmaksızın kurum kazancından indirilebilir. Ancak indirilebilecek bağış ve yardım miktarı en fazla o yılki kurum kazancı kadar olacaktır (Yapılan bağış dönem zararını artıramaz, matrahı zarara dönüştüremez).

Bağış ve yardımlara ilişkin özel hüküm içeren bazı kanunlar aşağıda ismen gösterilmiştir:

- 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu gereğince Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonuna veya bu fona ilişkin vakıflara yapılan bağış ve yardımlar
- Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair 7269 Sayılı Kanuna göre afet felaketzedelerine yapılacak bağış ve yardımlar
- 2828 Sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esikeme Kurumu Kanunu gereğince bu kuruma ve kuruluşlarına yapılan bağış ve yardımlar
- 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununa göre üniversitelere ve yüksek teknoloji enstitülerine yapılan bağışlar,
- 222 Sayılı İlköğretim Kanununa göre ilköğretim kurumlarına yapılan bağış ve yardımlar,
- TÜBİTAK'ın kurulmasına ilişkin 278 sayılı Kanun gereğince Türkiye Bilimsel Araştırma Kurumuna (TÜBİTAK) yapılan bağışlar,
- 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu gere-

ğince Atatürk Kültür Dil ve Tarih Kurumuna yapılan bağışlar,

- 4122 Sayılı MilliAğaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanunu çerçevesinde yapılan ağaçlandırma ve erozyon kontrolü harcamaları,

- 4306 sayılı Kanun uyarınca sekiz yıllık kesintisiz eğitim için yapılan bağışlar.

(222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 278 sayılıTÜBİTAK Kanunu, 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kanunu, 3294 sayılı SosyalYardımlaşmayı ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu gibi.

Bağış ve yardımın nakden yapılmaması halinde, bağışlanan veya yardımın konusunu teşkil eden mal veya hakkın mevcutsa mukayyet değeri, bu değer mevcut değilse Vergi Usul Kanunu hükümleri dairesinde Takdir Komisyonunca tespit edilecek değer esas alınır

KVK'nun 14/6. maddesinin son paragrafında yer alan hüküm ile mükellefin işletme içi araştırma ve geliştirme faaliyetleri teşvik edilerek, kurumların yılı içinde yaptıkları kendi araştırma ve geliştirme harcamaları tutarını geçmemek üzere ilgili dönemde ödemeleri gereken yıllık kurumlar vergisinin % 20'sinin kanuni süresinde tahsilinden vazgeçilerek bu orana isabet eden vergi üç yıl süre ile faizsiz olarak ertelenebileceği ertelenen bu verginin üç yıl içinde kurumlar vergisinin ödenme taksitleri ile birlikte eşit taksitler halinde ödenilmesine olanak sağlanmıştır

Bu konuyla ilgili açıklamalar 31 ve 40 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğlerinde yapılmıştır 40 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde bu uygulamadan yararlanmak isteyen mükelleflerin Maliye Bakanlığına başvuracakları ve Bakanlığın bu müracaatları yeni teknoloji arayışına yönelik olup olmadığı açısından incelenmek üzereTÜBİTAK ve/veya üni-

versitelerle uzmanlaşmış kuruluşlara intikal ettireceği, ayrıca mükellef kurumun araştırma geliştirme harcama tutarının %5'ini incelemeyi yapacak olan ilgili kuruluşa yatırması, bu tutarın 1990 yılı için 20 milyon lira yı aşamayacağı, daha sonraki yıllar için bir önceki yılda uygulanan azami tutarın, yine bir önceki yıl için belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak hesaplanacağı belirtilmiştir 67 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği ile 1999 yılı kazançlarıyla ilgili vergi erteleme başvurularında uygulanmak üzere azami tutar 2,5 milyar lira olarak belirlenmiştir. Daha sonraki yıllar için bu tutar yeniden değerlendirme oranında artırılabacaktır. Bu hesaplamada 100 milyon liraya kadar olan küsuratlar dikkate alınmayacaktır.

g) Ticari kardan mali kara geçişte oluşan zararlar ile yurt dışı zararları

Beş yıldan fazla nakledilmemek şartıyla geçmiş yıl zararları (bilançolarda her yılın zararının ayrı ayrı gösterilmesi şartıyla) beyanname üzerinden indirim konusu yapılmaktadır.

Geçmiş yıl zararlarının öz sermaye mukayesesinden veya indirim ve istisnalardan kaynaklanıp kaynaklanmamasının hiç bir önemi yoktur.

Yurt dışı faaliyetlerden doğan zararların da KVK'nun 14/7. maddesi uyarınca Türkiye'de beyan edilen kazançlardan gider olarak indirilebilmesi mümkündür. Ancak, bu zarar indiriminin yapılabilmesi için faaliyette bulunulan ülkenin vergi kanunlarına göre beyan edilen vergi matrahlarının, her yıl o ülke mevzuatına göre denetim yetkisini haiz kuruluşlarca incelenip rapora bağlanması ve bu raporun aslı ile birlikte tercüme edilmiş bir örneğinin Türkiye'deki ilgili vergi dairesine verilmesi şarttır.

Söz konusu denetim kuruluşlarınca hazırlanacak rapor ekinde yer alacak vergi beyanlarının, bilanço ve gelir tablosunun, yabancı ülkelerdeki yetki-

li makamlara onaylatılması zorunludur

Faaliyette bulunan yabancı ülkede denetim yetkisini haiz bir denetim kuruluşunun olmaması halinde, her yıla ait vergi beyannamesi ve eki bilanço ile gelir tablosunun, yabancı ülkenin yetkili makamlarından alınacak veya onaylatılacak birer örneğinin, mahallindeki Türk elçilik veya konsoloslukları, yoksa orada Türk menfaatlerini koruyan ülkenin aynı mahiyetteki temsilcilerine onaylatılarak, aslının ve tercüme edilmiş bir örneğinin vergi dairesine verilmesi gereklidir.

Türkiye’de gider olarak indirilen yurt dışı zararın, yabancı ülkede, elde edilen kazançlardan indirilmesi veya mahsup edilmesi halinde, Türkiye’deki beyannameye dahil edilecek yurt dışı kazanç, indirim veya mahsuptan önceki tutar olacaktır.

Yurt dışı faaliyet sonuçlarını genel netice hesaplarına intikal ettirmede faaliyette bulunan yabancı ülkenin mevzuatına göre tespit edilen faaliyet sonucu, Türkiye’de de aynı tarih itibarıyla genel netice hesaplarına kaydedilecektir. Bu kayıt keyfiyeti mükellefin iradesi dışındaki sebeplerden dolayı zamanında yerine getirilmemişse, bu kurumun faaliyet sonucu ile ilgili kazancı, tasarruf edebildiği yılda genel netice hesaplarına intikal ettirecektir. Tasarruf kriteri, faaliyette bulunan yabancı ülkede, faaliyet sonuçlarının, o ülke mevzuatına göre hesaplanıp, genel netice hesaplarına intikal ettirilmesi zorunluluğu ve imkanı çerçevesinde değerlendirilecektir. Bu hususun Türkiye’de genel netice hesaplarına intikal ettirilmesinde, kazancın kambiyo mevzuatına göre fiilen Türkiye’ye getirilmesinin herhangi bir etkisi olmayacaktır. Faaliyette bulunan yabancı ülkede tasarruf edilebilmesi yeterlidir.

h) Faizsiz olarak kredi verenlere ödenen kar payları ile özel finans kurumlarınca kar ve zarara katılma hesabı karşılığı ödenen kar payları

Bazı İslam ülkeleri finans kuruluşlarından sağlanan krediler için bu kuruluşlara faiz yerine belli bir orana göre kar payları ödenmektedir. Dolayısıyla ödenen kar payları gider yazılacaktır Aynı şekilde Bankalar Kanunu ve Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun uyarınca Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan özel finans kurumlarının buna benzer ödemeleri de gider olarak anılan kurumlar tarafından düşülecektir

i) Kurum çalışanlarına ödenen temettü ikramiyesi :

Bazı kurumlar ana sözleşmeleri veya kuruluş kanunlarındaki hükümlere dayanarak hesap dönemi sonunda tahakkuk eden safi kardan memur ve müstahdemlerine "temettü" "kar payı" veya başka bir nam altında ücret vermektedir.

Temettü ikramiyesine şirket genel kurulu karar verdiğiinden ve genel kurul toplantısı da bir sonraki yılın Mart ayında yapıldığından bu temettünün tahakkuku da bir sonraki yıl yapılmaktadır Tahakkuk bir sonraki yıl yapılsa bile anılan temettü ikramiyesi önceki yıla ait olduğundan anılan tutarın yıllık kurumlar vergisi beyannamesinde diğer indirimler sütununda gösterilerek indirim konusu yapılması gerekmektedir Ayrıca temettünün genel kurul kararının verildiği yılın sonuna kadar mutlaka dağıtılması zorunludur

B. KURUM KAZANCININ TESPİTİNDE İNDİRİLEMEYECEK GİDERLER

1. Öz Sermaye Üzerinden Ödenen veya Hesaplanan Faizler

Kurumların ödenmiş sermayeleri için faiz hesaplamaları veya faiz ödeme-

leri halinde gider kaydetmeleri mümkün değildir. Türk Ticaret Kanununun 471. madde hükmü uyarınca "hazırlık devresi faizi" adı altında bazı durumlarda sermaye üzerinden faiz ödenmesi mümkün olmakla birlikte, bu faiz de gider yazılamayacaktır.

2. Örtülü Sermaye Üzerinden Ödenen veya Hesaplanan Faizler

Kurumlar Vergisi mükelleflerinin ortaklarına örtülü sermaye üzerinden ödeyecekleri veya hesaplayacakları faizler gider yazılamaz.

Örtülü sermaye kavramı ise KVK'nun 16. maddesinde aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

"Kurumların aralarında vasıtalı, vasıtasız bir şirket münasebeti veya devamlı ve sıkı bir iktisadi münasebet bulunan gerçek ve tüzel kişilerden yaptıkları istikrazlar teşebbüste devamlı olarak kullanılır ve bu istikrazlarla kurumun öz sermayesi arasındaki nispet, emsali kurumlarınkine nazaran bariz bir farklılık gösterirse mezkur istikrazlar örtülü sermaye sayılır"

3. Sermaye Şirketlerince Dağıtılan Örtülü Kazançlar

KVK'nun 17. maddesinde aşağıdaki hallerde, kazancın tamamen veya kısmen örtülü yoldan dağıtıldığı sayılmış ve indirimi kabul edilmemiştir Bir şirketin kendi ortakları ve ortaklarının bağlı bulunduğu gerçek ve tüzel kişilerle arasındaki münasebetlerde,

a. Şirket, emsallerine göre göze çaracak derecede yüksek veya düşük fiyat veya bedeller üzerinden yahut bedelsiz olarak alım, satım, imalat, inşaat muamelelerinde ve hizmet ilişkilerinde bulunursa,

b. Şirket, emsaline göre göze çaracak derecede yüksek veya düşük bedeller üzerinden kiralama veya kiraya verme münasebetlerinde bulunursa,

c. Şirket, yine yüksek veya düşük faiz ve komisyonlarla ödünç para alır veya verirse,

d. Şirket, işletmede çalışan memur ve yönetici durumunda olan yakınlarına yüksek aylık, ikramiye, ücret verirse veya benzeri ödemelerde bulunursa,

Kazanç örtülü yoldan aktarılmış olmaktadır. Örtülü kazanç ve örtülü sermaye müesseseleri vergi güvenlik müesseseleri olarak düşünülmüştür.

4. Ayrılan İhtiyat Akçeleri

Her ne şekilde ve ne isimle olursa olsun ayrılan ihtiyat akçeleri (Türk Ticaret Kanununa, kurumların özel kanunlarına veya esas mukavele ve nizamnamelerine göre safi kazançlardan ayırdıkları bilumum ihtiyatlar ile Bankalar Kanununa müsteniden bankaların ayırdıkları karşılıklar dahil.)

5. Dar Mükellef Kurumların Ana Merkeze veya Türkiye Dışındaki Şubelerine Yaptıkları Öazı Ödemeler

Dar mükellefiyete tabi kurumların :

a) Bu kurumlar hesabına yaptıkları alım satımlar için ana merkeze veya Türkiye dışındaki şubelere verilen faizler, komisyonlar ve benzerleri;

b) Ana merkezin veya Türkiye dışındaki şubelerin giderlerine veya zararlarına iştirak etmek üzere ayrılan hisseler (Türkiye'deki kurumun teftiş ve murakabesi için yabancı memleketlerden gönderilen yetkili kimselerin seyahat giderleri hariç) kabul edilmeyen giderlerdir.

6. Hesaplanan Kurumlar Vergisi ile Her Türlü Cezalar

Kurumlar Vergisi kanununa göre hesaplanan Kurumlar Vergisi ile her türlü para cezaları, vergi cezaları ve Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun hükümlerine göre ödenen cezalar, gecikme zamları ve faizler, gider olarak kabul edilmezler. VUK hükümlerine göre ödenen gecikme faizleri de indirilemez. (KVK md. 15/10)

7. Menkul Kıymet Pazarlama Komisyonları

Kanunların verdiği yetkiye dayanılarak tespit edilen hadler saklı kalmak üzere, menkul kıymetlerin itibari değerlerinin altında satışından doğan zararlar ile ödenen komisyon ve benzeri her türlü giderler kurum kazancının tespiti sırasında gider olarak indirilemeyecektir.

Diğer bir ifadeyle, menkul kıymetlerin kanunların tanıdığı hadler altında satışından doğan zararlar ile bu kıymetlerin pazarlaması sırasında kanunlarla veya kanunların verdiği yetkiye dayanılarak tespit edilen miktarlar dışında yapılan ödemeler kurum kazancının tespitinde gider olarak indirilemeyecektir.

8. Finansman Gider Kısıtlaması

Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre, dönem sonu stoklarını son giren ilk çıkar yöntemine göre değerleyen veya amortismanına tabi sabit kıymetlerini yeniden değerlemeye tabi tutan kurumların (Bankalar, Sigorta Şirketleri ve Finans Kurumları hariç) Gelir Vergisi Kanununun 41 inci maddesinin 8 numaralı bendindeki esaslar çerçevesinde hesapladıkları finansman giderleri. (66 Seri no.lu Kurumlar Vergisi G.T. ile 1999 yılı için %11,5'i). Finansman gideri ile geliri netleştirilemez.

9. Diğerleri

- Ödenmeyen sigorta primleri,
- Binek otomobillerine ait motorlu taşıtlar vergisi,
- Tevsik edilemeyen giderler,
- Yurt dışı inşaat, onarma, montaj, ihracat ve taşımacılık işlerinde; döviz olarak elde edilen hasılatın %0,5' ini aşan tutarda hesaplanan götürü giderler.
- Vergi Usul Kanunu hükümlerine uygun olmayan amortismanlar.
- Vergi Usul Kanunu hükümlerine uygun olmayan karşılıklar (kıdem tazminatı karşılığı, menkul kıymetler değer düşüklüğü karşılığı vb.)
- Yasal haddi aşan bağış ve yardımlar.
- Kanunen kabul edilmeyen giderler için yüklenilen KDV.
- Değerleme hataları.
- Alınan vadeli çek reeskontları.
- İstisna kazançların giderleri.
- İşle ilgili olmayan özel harcamalar.
- Mükerrer kaydedilen giderler.
- Dönemsellik ilkesine uymayan gider kayıtları.
- 4481 Sayılı Kanun uyarınca ödenecek Ek Kurumlar Vergisi, Ek Motorlu

Taşıtlar Vergisi, Ek Emlak Vergisi, Özel İletişim Vergisi ve Özel İşlem Vergisi.

C. KURUMLAR VERGİSİNDEN İSTİSNA KAZANÇLAR

Kurumlar vergisinden istisna kazançlar Kanununun 8. maddesi ile bazı geçici maddelerinde düzenlenmiştir. Ayrıca, GVK'nun Ek:1-6 maddelerinde yer alan yatırım indirimi ile özel kanunlarda veya kurumların kuruluş kanunlarında yer alan istisnalar da mevcuttur. Keza, KVK'nun mükerrer 8.maddesinde yer almakta iken 4369 sayılı Kanunla 01.01.1999 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılan (eski teşvik belgeleri için halen geçerli olan) ve bir vergi erteleme müessesesi olan finansman fonu uygulamasını da bu grupta saymak mümkündür.

1. İştirak Kazançları İstisnası (KVK Md. 8/1) :

Kurumların, tam mükellefiyete tabi başka bir kurumun sermayesine iştiraklerinden elde ettikleri kazançlar (Yatırım fonlarının katılma belgeleri ile yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde edilen kâr payları hariç) iştirak kazancıdır

İştirak kazançları istisnası, tam mükellefiyete tabi kurumlardan alınan kâr paylarına uygulanacaktır. Kâr payını alan kurumun tam veya dar mükellefiyete tabi olmasının bu istisnanın uygulanmasında bir önemi bulunmamaktadır. Bir dar mükellef kurumdan, bir başka ifadeyle kanuni veya iş merkezi Türkiye dışında bulunan bir kurumdan kâr payı alan kurumlar ise iştirak kazançları istisnasından yararlanamayacaktır.

Diğer taraftan kurumların, yurt dışından sağladıkları kâr payları hakkında iştirak kazançları istisnası uygulanmayacak, bu kazançlar kurumlar vergi-

sine tabi olacaktır. Ancak bu kâr payları üzerinden yurt dışında ödenen vergiler, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 43. maddesindeki esaslar çerçevesinde mahsup edilecektir. Ayrıca çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları hükümleri saklıdır

Kurumların, yurt dışında ödedikleri halde Türkiye'de ödeyecekleri vergiden mahsup edemedikleri kısım gider olarak yazılamayacaktır

İştirak kazançları istisnası ile genelde vergilemede mükerrerliğin önlenmesi amaçlanmıştır. İstisnaya konu olan kazanç esas itibarıyla kazancın elde edildiği ilk kuruluşta kurumlar vergisine ve Gelir Vergisi Kanununun 94. maddesinin 6/b-i numaralı bendinde öngörülen vergi tevkifatına tabi tutulduğundan, kâr dağıtımı yoluyla intikali sağlanan diğer kurumlarda mükerrer vergilendirilmesinin önüne geçilmek istenmiştir. Bu suretle, kurum kazancının gerçek kişilere doğrudan intikali ve araya giren başka kurumlar aracılığı ile dolaylı intikali arasında bir farklılık olmaması sağlanmaktadır. Bununla birlikte, tam mükellef bir kurumdan elde edilen iştirak kazancının bu kurumda genel vergileme rejimi uyarınca vergilenmiş veya kurumlar vergisinden istisna edilmiş kazançlardan oluşmasının veya Gelir Vergisi Kanununun 94. maddesinin 6 numaralı bendi uyarınca yapılan vergi tevkifatı kapsamı dışında bırakılmış veya düşük oranda vergi tevkifatı yapılmış olmasının, istisna uygulamasına bir etkisi olmayacaktır

Öte yandan, iştirak kazançları istisnasını hükme bağlayan bendin parantez içinde "yatırım fonlarının katılma belgeleri ile yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde edilen kâr payları hariç" hükmüne yer verilmiştir. Buna göre yatırım fonları katılma belgeleri ve yatırım ortaklıkları hisse senetlerinden elde edilen kâr payları iştirak kazancı niteliğinde sayılmayacaktır. Dolayısıyla iştirak kazancı sayılmayan bu kâr payları kurumlar vergisine tabi tutulacaktır

Ayrıca, Gelir Vergisi Kanununun 94/6-b-ii maddesi gereğince kurumların istisna kazanç ve iratlarından dağıtılsın dağıtılmasın yapılacak veyi tevki-fatı, iştirak kazançları için söz konusu olmayacaktır

Kısaca iştirak kazançları Kurumlar Vergisine tabi olmadığı gibi GVK'nun 94/6-b-ii bendi uyarınca gelir vergisi stopajına da tabi değildir.

2. Risturn İstisnası (KVK Md. 8/2)

Aşağıdaki yazılı kooperatiflerin ortakları için hesapladıkları risturnlardan;

- a) İstihlak kooperatiflerinde; ortakların şahsi ve ailevi gıda ve giyecek ihtiyaçlarını karşılamak için satın aldıkları malların kıymetlerine göre hesaplanan risturnlar,
- b) İstihsal kooperatiflerinde; ortakların istihsal ederek kooperatife sattıkları veya kooperatifin istihsal faaliyetinde kullanmak üzere satın aldıkları malların kıymetine göre hesaplanan risturnlar,
- c) Kredi kooperatiflerinde; ortakların kullandıkları kredilere göre hesaplanan risturnlar,
- d) Ortakların idare giderleri karşılığı olarak ödedikleri paralardan sarf olunmayarak iade edilen kısımlar,

Bu risturnların nakden veya aynı kıymette mal ile ödenmesi istisnanın uygulanmasına mani değildir. Ortaklardan başka kimselerle yapılan muamelelerden doğan kazançlar ile ortaklarla ortaklık statüsü dışında yapılan muamelelerden doğan kazançlar hakkında risturnlara müteallik istisna hükmü uygulanmaz. Bunların genel kazançtan tefrikinde ortaklarla yapılan iş hacminin genel iş hacmine olan nispeti esas tutulur.

Bu risturnlar, Gelir Vergisi Kanununun 94. maddesine göre tevkifata tabi tutulmaz. Ortaklara dağıtımı, kâr dağıtımı sayılmaz.

Kooperatiflerin ortakları ile yaptığı muamelelerden doğan kârların ortaklara kooperatifle yaptıkları muameleler nispetinde dağıtımı olarak tanımlanan risturnlar, GVK'nun 94/6-b-ii maddesine göre gelir vergisi tevkifatına tabi tutulmayacağı gibi, aynı kanununun 75/2. maddesinde kazanç ve kâr dağıtımı niteliğinde sayılmadığından ortaklarca gelir vergisi beyannamesi ile beyanı da söz konusu değildir.

Kısaca risturn kazançları da iştirak kazancı gibi kurumlar vergisi ve gelir vergisi tevkifatına tabi olmayacaktır.

3. Turizm Hasılatı İstisnası (KVK Md. 8/3) :

Bu istisna hükmü, 4369 sayılı Kanunla 01.01.1999 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmıştır

4. Yatırım Fonları ve Yatırım Ortaklıklarının Kazançlarına İlişkin İstisna (KVK md. 8/4) :

KVK'nun 8. maddesinin 4 numaralı bendinde aşağıdaki kazançlar kurumlar vergisinden müstesna tutulmuştur:

a) Portföyünün en az % 25'i hisse senetlerinden oluşan menkul kıymetler yatırım fonları (döviz yatırım fonları hariç) ile aynı nitelikteki menkul kıymetler yatırım ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları,

b) (a) alt bendi dışında kalan menkul kıymetler yatırım fonları (döviz yatırım fonları hariç) ile menkul kıymetler yatırım ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları,

c) Risk sermayesi yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları,

d) Gayrimenkul yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları,

Yabancı para ve altın alım satımı yapan "döviz yatırım fonları"nın ise söz konusu istisnadan yararlanmaları mümkündür.

Yatırım fon ve ortaklıkları, kurumlar vergisinden müstesna tutulan söz konusu kazançları üzerinden, Gelir Vergisi Kanununun 94. maddesinin 6 numaralı bendinin (a) alt bendine göre, bu kazançların dağıtılıp dağıtılmadığına bakılmaksızın gelir vergisi tevkifatı yapacaklardır. Bu tevkifat 93/5148 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilmiş bulunmaktadır. Buna göre kurumlar vergisinden müstesna tutulan bu kazançlar üzerinden yapılacak vergi tevkifatı, portföyünde % 25'den daha az hisse senedi bulunduran menkul kıymetler yatırım fonları ile aynı nitelikteki yatırım ortaklıklarında % 10, diğer menkul kıymetler yatırım fonları ve ortaklıklarında ise "0" olarak uygulanacaktır. Bu uygulama sırasında, menkul kıymetler yatırım fon ve ortaklıklarının portföyünde bulunan yabancı borsalara kayıtlı dövizli hisse senetleri, % 25 oranının tespitinde dikkate alınmayacaktır.

Söz konusu istisna kazançlar GVK'nun 94/6-a maddesine göre tevkifata tabi tutulduklarından, bu fonların kazançları üzerinden 94/6-b-ii maddesine göre vergi tevkifatı yapılmayacaktır.

5. Rüçhan Hakkı Kupon Satış Kazancı ile Emisyon Primi İstisnası (KVK Md. 8/5)

Kurumların, rüçhan hakkı kuponlarının satışından elde ettikleri kazançları ile anonim şirketlerin kuruluşlarında veya sermayelerini artırdıkları sırada çıkardıkları hisse senetlerinin itibari değerlerinin üzerinde elden çıkarılmadan sağlanan kazançlar kurumlar vergisinden müstesnadır.

Bu kazançlardan;

Rüçhan hakkı kupon satış kazancı GVK'nun 94/6-b-ii maddesi uyarınca (99/13230 sayılı BKK ile %15 oranında) dağıtılsın dağıtılmasın gelir vergisi tevkifatına tabidir.

Emisyon primleri ise 4444 sayılı Kanunla eklenen geçici 28/b maddesi gereğince, 01.01.1999–31.12.2002 tarihleri arasında gelir vergisi stopajına tabi değildir.

6. Yatırım Fonları Katılma Belgeleri ile Yatırım Ortaklıklarının Hisse Senetlerinin Kâr Payları (KVK Md. 8/6)

Bu istisna, 4369 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırıldığından, **alınan kar payları 01.01.1999 tarihinden itibaren kurumlar vergisine tabi olacaktır.**

7. Yatırım İndirimi (GVK Ek Md. 1-6)

Kurum kazancına uygulanabilecek bir diğer istisna da yatırım indirimidir Kurumlardaki yatırım indirimi istisnası uygulaması bütünüyle GVK'ndaki hükümlere göre yapılacaktır

Yatırım indirimine ilişkin ayrıntılı açıklamalar 187 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde yapılmıştır 4369 sayılı Kanunla da harcama yapılmadan yatırım indiriminden yararlanma (peşin yatırım indirimi) olanağı getirilmiştir. Yatırım indiriminden yatırım teşvik belgesinin alındığı tarihte beyanname verme süresi geçmemiş hesap döneminden itibaren yararlanılabilecektir. Buna göre 30 Nisan 2000 tarihine kadar yatırım teşvik belgesi alan kurumlar 2000 yılında yapmayı öngördükleri yatırım harcamaları için 1999 yılı kurum kazançlarına yatırım indirimi istisnası uygulayabileceklerdir.

*Yatırım indirimi kurumlar vergisinden istisna olup GVK'nun 94/6-b-ii maddesi uyarınca (99/13230 sayılı BKK ile %15 oranında) dağıtılsın da-
ğıtılmasın gelir vergisi tevkifatına tabidir.*

8. İştirak Hisseleri veya Gayrimenkullerin Satışı ile Üretim ve Turizm Tesislerinin ve Bu Tesislere İlişkin Gayrimenkullerin Aynı Sermaye Olarak Konulmasından Doğan Kazançlara İlişkin İstisna (KVK Geç.Md. 28):

Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 28. maddesinin (a) bendi aşağıdaki gibidir.

"1.1.1999-31.12.2002 tarihleri arasında uygulanmak üzere, tam mükellefiyete tabi kurumların iştirak hisselerinin veya gayrimenkullerinin satışından doğan kazancın, satışın yapıldığı yılda kurum sermayesine ilave edilen kısmı, kurumlar vergisinden müstesnadır. Şu kadar ki, vadeli satış halinde, satışın yapıldığı hesap dönemini takip eden ikinci hesap döneminin sonuna kadar tahsil edilen kazançların tutarı, ilgili yıl kurum kazancından indirilir. Bu tarihten sonra yapılacak tahsilat için bu hüküm uygulanmaz. İlk yapılan tahsilatın iştirak hissesi veya gayrimenkulün maliyet bedeline ilişkin olduğu kabul edilir.

Bu hüküm, kurumların üretim ve turizm yatırım veya işletme belgesine sahip turizm tesislerinin ve bu tesislere ilişkin gayrimenkullerinin tamamının veya bir kısmının, teşvik belgeli yatırım yapmak üzere kurulacak olan bir sermaye şirketine veya yeni kurulacak yabancı ortaklı bir anonim şirkete aynı sermaye olarak konulması halinde de uygulanır. Bu durumda yeni kurulacak şirketin tam mükellef ve yapacağı yatırımın asgari beş milyon A.B.D. Doları veya muadili yabancı para karşılığı Türk Lirası olması şart-

tır Bu şartlara ilave olarak yabancı ortaklı sermaye şirketinde yabancı ortağın sermaye payının bir milyon A.B.D. Doları veya muadili yabancı para karşılığı Türk Lirası ve % 20' den az olmaması ve kambiyo mevzuatı gereğince Türkiye' ye döviz olarak getirildiğinin tevsik edilmesi gerekir.

Bu kazançların sermaye ilavesi nedeniyle ortaklarca elde edilen menkul sermaye iradı için beyanname verilmez, başka gelirler nedeniyle verilen beyannameye bu gelir dahil edilmez. Üretim veya turizm tesislerinin ve bu tesislere ilişkin gayrimenkullerin tamamının veya bir kısmının teşvik belgesi yatırım yapmak veya kurulacak bir sermaye şirketine veya yeni kurulacak yabancı ortaklı bir anonim şirkete aynı sermaye olarak konulmasından doğan ve bu maddeye göre vergiden müstesna tutulan kazançlar, Gelir Vergisi Kanununun 94. maddesinin birinci fıkrasının 6 numaralı bendinin (b-ii) alt bendine göre vergi tevkifatına tabi tutulmaz. Bu hüküm uyarınca vergiden istisna edilen diğer kazançlar için ise bu vergi tevkifatı % 15 olarak uygulanır. Bakanlar Kurulu bu oranı %10'a kadar indirmeye yetkilidir.

Kurumların iki tam yıl süreyle aktifinde yer almayan iştirak hisselerinin veya gayrimenkullerinin satışından elde ettikleri kazançlar ile menkul veya gayrimenkul ticareti ile uğraşan kurumların ellerinde bulundukları değerlerin satışından elde ettikleri kazançlar, istisna kapsamı dışındadır

Rüçhan hakkı kullanılmak suretiyle edinilen hisse senetleri ile iştirak edilen kurumun ihtiyat akçeleri, banka provizyonları ve Vergi Usul Kanununa göre ayrılan yeniden değerlendirme fonlarının sermayeye ilavesi dolayısıyla bedelsiz alınan hisse senetlerinin en az iki yıl öncesinde iştirak edilen şirketlere ait olması halinde, rüçhan hakkı kullanılmak suretiyle edinilen veya bedelsiz alınan bu hisse senetleri iki yıl önce iktisap edilmiş sayılır

Sermayeye eklenen bu kazançların beş yıl içinde herhangi bir surette iş-

letmeden çekilmesi veya bu süre içinde işletmelerin tasfiyesi halinde, bu kazançlar o yılın kazancı sayılarak vergiye tabi tutulur.

1163 sayılı Kooperatifler Kanununa ya da özel kanunlara göre kurulan kooperatifler, ortağın sahip olabileceği en fazla pay tutarı dikkate alınmaksızın gayrimenkul ve iştirak hisselerinin satışından doğan kazanç istisnasından yararlanırlar. Ancak, iştirak hisseleriyle gayrimenkullerin satışından doğan kazanç sermayeye eklenmeyecek özel bir fon hesabında gösterilir ve hiç bir şekilde ortaklara dağıtılmaz, kooperatifin amaçlarının gerçekleştirilmesinde kullanılır.

Türk Ticaret Kanununun 391. maddesinin bu suretle gerçekleştirilecek sermaye artırımına aykırı hükümleri uygulanmaz.

Bu hükümden yararlanan kurumların gayrimenkul ve iştirak hisselerinin satışından doğan kazancın tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun 38. maddesinin son fıkrası hükmü uygulanmaz.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra bu madde kapsamında yapılacak tescil işlemleri tapu ve kadastro harcından, lehe alınan paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden müstesnadır."

Kurumlar Vergisinden müstesna tutulan bu kazançlardan; iştirak hisselerinin veya gayrimenkullerinin satışından doğan kazanç GVK'nun 94/6/b-ii maddesine göre dağıtılsın dağıtılmasın %15 oranında vergi tevkifatına tabi olacaktır. (Bu oran Bakanlar Kurulunca %10'a kadar indirilebilir.)

KVK'nun geçici 28. maddesinin (a) bendinin ikinci paragrafında; kurumların üretim ve turizm yatırım veya işletme belgesine sahip turizm tesislerinin ve bu tesislere ilişkin gayrimenkullerinin tamamının veya bir kısmının, teşvik belgeli yatırım yapmak üzere kurulacak olan bir ser-

maye şirketine veya yeni kurulacak yabancı ortaklı bir anonim şirkete aynı sermaye olarak konulmasına ilişkin istisna kazançlar GVK'nun 94. maddesinin birinci fıkrasının 6 numaralı bendinin (b-ii) alt bendine göre tevkifata tabi tutulmayacaktır.

İştirak hisseleri veya gayrimenkullerin satışından doğan kazancın tamamının geçici 28/a maddesinde öngörülen süre içinde sermayeye ilave edilmesi halinde, anılan istisnalar tam olarak uygulanabilecektir. Kazancın bir kısmının sermayeye eklenmesi halinde ise sermayeye eklenen kazançta isabet eden harç istisna olacaktır. Tapudaki tescil işlemi sırasında, öngörülen yasal sürede sermayeye ekleneceği beyan edilen kazanç kısmının sermayeye eklenmemesi halinde, evvelce alınmayan harçların ilgililerden alınması gerekir. Bu durumda harç tahsilatı alıcıdan cezasız, satıcıdan ise cezalı olarak yapılacaktır.

Tam mükellefiyete tabi kurumların KVK'nun geçici 28. maddesi kapsamındaki teslimleri, KDV Kanununun geçici 10. maddesi hükmü uyarınca Katma Değer Vergisinden istisnadır.

9. Yurt Dışında Yapılan İnşaat, Onarma, Montaj İşleri ve Teknik Hizmetlerden Sağlanan Kazançlarda İstisna (KVK Geç. Md.24):

KVK'nun 4369 sayılı Kanunla değişik geçici 24. maddesi aşağıdaki gibidir:

"Yurt dışında yapılan inşaat, onarma, montaj işleri ve teknik hizmetlerden sağlanan ve 01.01.1994-31.12.2003 tarihleri arasında Türkiye'de genel netice hesaplarına intikal ettirilen kazançlar, bu işlerle ilgili hasılatın en az % 15'inin kambiyo mevzuatı gereğince Türkiye'ye döviz olarak getirildiğinin tevsik edilmesi şartıyla kurumlar vergisinden müstesnadır.

Vergiden müstesna tutulan bu kazançlar, KVK'nun 25. maddesinin ikinci

fıkrasına göre % 20 kurumlar vergisine tabi tutulmaz. GVK'nun 94. maddesinin birinci fıkrasının 6 numaralı bendinin (b) alt bendine göre bu kazançlar üzerinden yapılacak tevkifat oranları, halka açık anonim şirketlerde % 5, diğer kurumlarda ise % 10 olarak uygulanır. Yurt dışında elde edilen bu kazançlara mahallinde uygulanan vergilerin oranının % 30'un üzerinde olması halinde, bu oranın üzerinde uygulanan her bir puan için % 0,70 oranında indirim yapılmak suretiyle uygulanır. Yurt dışında uygulanan vergi oranının halka açık şirketlerde % 33,5, diğer kurumlarda ise % 37 oranında olması durumunda bu tevkifat oranları "0" olarak uygulanır. Ancak indirimli vergi tevkifatı oranından yararlanabilmek için yabancı memleketlerde inşaat, onarma, montaj ve teknik hizmetlerden sağlanan kazançlara uygulanan vergi oranının o ülkenin yetkili makamlarından alınan ve mahallindeki Türk elçilik veya konsoloslukları, yoksa mahallinde Türk menfaatlerini koruyan memleketin aynı mahiyetteki temsilcileri tarafından tasdik olunan vesikaların aslı ile yapılan işe ilişkin sözleşmenin bir örneğinin Türkiye'de bağlı bulunan vergi dairesine yıllık beyanname süresi içinde ibraz edilmesi şarttır."

Bilindiği üzere, KVK'nun 43. maddesi hükmü uyarınca yabancı memleketlerde elde edilen ve Türkiye'de genel netice hesaplarına intikal ettirilen kazançlardan mahallinde ödenene benzeri vergiler Türkiye'de tarh olunan kurumlar vergisinden indirilebilmektedir. Ancak, indirilecek miktar yabancı memleketlerde elde edilen kazançlara KVK'nun 25. maddesinde yazılı oranların uygulanmasıyla bulunacak miktarlarda fazla olamaz.

KVK'nun geçici 24.maddesi hükmünden yararlanan mükelleflerin aynı Kanununun 43. maddesi hükmü uyarınca uygulama yapmaları mümkün değildir.

Kısaca yurt dışında yapılan inşaat, onarma, montaj işleri ve teknik hizmetlerden sağlanan ve Türkiye'de genel netice hesaplarına intikal ettirilen kazançlar, kurumlar vergisinden istisnadır. Bu kazançlar dağıtılsın

dağıtılmasının GVK'nun 94/6-b-ii maddesi gereğince halka açık şirketlerde %5, diğer kurumlarda %10 oranında tevkifata tabi olup, bu tevkifat yurt dışında uygulanan vergi oranlarına bağlı olarak sifıra kadar uygulanabilir.

10. Eğitim, Sağlık ve Spor Tesislerine ilişkin İstisna (KVK Geç.Md.21/c):

KVK'nun 8. maddesinin 3946 sayılı Kanunla değişiklik yapılmadan önceki 15 numaralı bendine göre, okul, kreş ve spor tesisleri ile 50 yatak (kalkınmada öncelikli yörelerde 35 yatak) kapasitesinden az olmamak üzere, yurt ve sağlık tesislerinin (huzurevleri dahil) işletilmesinden elde edilen kazançlar, Maliye Bakanlığınca düzenlenen istisna belgesinde belirtilen şartlar çerçevesinde 5 yıl, kalkınmada öncelikli yörelerde ise 10 yıl süre ile kurumlar vergisinden müstesna tutulmaktaydı. Bu kazançlar, GVK'nun 94. maddesine göre tevkifata tabi tutulmamakta ve ortaklara dağıtımî kâr dağıtımî sayılmamaktaydı. Ayrıca anılan kazançlar asgari kurumlar vergisi matrahına da dahil edilmemekteydi.

Anılan istisna, 3946 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmakla beraber KVK'na eklenen Geçici 21. maddenin (c) bendi ile yürürlükten kalkan bu istisna hükmünün, 01.01.1994 tarihinden önce faaliyete geçen işletmelerin kazançları hakkında istisna süresi sona erinceye kadar uygulanmasına devam olunacağı hükme bağlanmıştır. Bu hükme göre, 01.01.1994 tarihinden önce faaliyete geçen eğitim, sağlık, kreş, yurt ve spor tesisleri ile Maliye Bakanlığından daha önce istisna belgesi almış olan kurumlar, bu belgede belirtilen yıllarda istisnadan yararlanmaya devam edeceklerdir.

Bu istisna kurumlar vergisine tabi olmadığı gibi dağıtılmasını dağıtılmasının GVK'nun 94/6-b-ii maddesi gereğince tevkifata da tabi olmayacaktır. Ortaklara dağıtımî kar dağıtımî sayılmadığından, bu kurumlardan kar payları elde eden gerçek kişiler, istisna kazançtan aldıkları kar payları -

nu menkul sermaye iradı olarak beyan etmeyecek, beyan edilecek menkul sermaye haddinin hesabında dikkate almayacaklardır.

11. 4325 Sayılı Kanunla Tanınan İstisna:

4325 sayılı "Olağanüstü Hal Bölgesi ve Kalkınmada ÖncelikliYörelerde İstihdam Yaratılması ve YatırımlarınTeşvik Edilmesi ile 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" uyarınca**Olağanüstü Hal Bölgesi sayılan veya kapsamına alınan illerde ilk defa işe başlayan ve bu işyerlerinde fiilen ve sürekli olarak 10 veya daha fazla işçi çalıştıran kurumlar vergisi mükelleflerinin, münhasıran bu işyerlerinden elde ettikleri kazançları 31.12.2000 tarihine kadar Kurumlar Vergisinden müstesnadır. Bu kazançlar hakkında % 20 oranlı Kurumlar Vergisi ve Gelir Vergisi Kanununun 94/6.maddesi hükümleri uygulanmaz.** Ayrıca bu mükelleflerin istisna süresinin sonundan başlamak ve 31.12.2007 tarihinde sona ermek üzere bu illerde fiilen ve sürekli olarak çalıştırdıkları işçi sayılarına göre, münhasıran bu işyerlerinden elde ettikleri kazançları üzerinden hesaplanan kurumlar vergisinden 10 işçi çalıştıranlarda % 40,51; daha yukarı işçi çalıştıranlarda % 60 indirim yapılır (11-50) arasında-50 dahil işçi çalıştıranlar için uygulanacak indirim oranı % 40 oranına her bir işçi için 0,5 puan eklenmek suretiyle hesaplanır.)

4325 sayılı "Olağanüstü Hal Bölgesi ve Kalkınmada ÖncelikliYörelerde İstihdam Yaratılması ve YatırımlarınTeşvik Edilmesi ile 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" uyarınca Olağanüstü Hal Bölgesi sayılan veya kapsamına alınan illerde, kanunun yürürlük tarihinden önce işyeri bulunan kurumlar vergisi mükelleflerinin 01.01.1998 - 31.12.2007 tarihleri arasında münhasıran bu işyerlerinden elde ettikleri kurum kazançları üzerinden hesaplanan kurumlar vergisinden de yukarıda belirtilen esaslar çerçevesinde indirim uygulanır. Bu indirim

GVK'nun 94/6/b-ii bendine göre tevkif edilecek gelir vergisi için de aynı oranda uygulanır.

12. Diğer İstisnalar :

Yukarıda açıklanan istisnalar dışında KVK'nun geçici 11.maddesinde yer alan "1 Ocak 1986 tarihinden evvel ihraç kanunlarına veya Devletin Kanunlarının verdiği yetkiye dayanarak akdettiği mukavelenamelere göre mevcut ve çıkacak vergilerden muaflığı kabul edilmiş olan menkul kıymetlerin temettü, faiz ve ikramiyeleri," 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun 6. maddesi gereğince **serbest bölgelerdeki faaliyetlerden elde edilen kazançlar** ve kanunla onaylanmış bulunan **uluslararası anlaşmalarda yer alan kurumlar vergisine ilişkin istisnaları** diğer istisnalar grubu olarak sayabiliriz.

13. Finansman Fonu:

4369 sayılı Kanunla Finansman fonu uygulaması 01.01.1999 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmıştır Bilindiği üzere, sermaye şirketleri ile kooperatifler, yatırım indiriminden faydalanması kabul edilmiş bulunan yatırımlarının finansmanında kullanmak ve yatırım indirimi belgesinde bu yatırım için öngörülen süre ile sınırlı kalmak kaydıyla finansman fonu ayrılarak safi kurum kazancından indirebiliyorlardı. Bu uygulama yürürlükten kaldırılmakla birlikte 31.12.1998 tarihine kadar teşvik belgesi alınmış yatırımlar için geçerliliğini korumaktadır

Vergi erteleme amaçına yönelik bu uygulamanın esasları şöyledir:

- Finansman fonu yapılacak yatırımların finansmanında kullanılacak bir fon niteliğindedir. Bu nedenle, yatırım indirimi belgesi alınmış olmak koşuluyla finansman fonu yatırıma başlanmadan önceki yıl kazancından da ayrılabilir. Yatırımın tamamlandığı yılda bu yatırımla ilgili olarak fon ayrılması ise mümkün değildir.

Ayrılacak finansman fonu kurumlar vergisi matrahının % 25' ini geçemez.

Kurumlar Vergisi Kanununun mükerrer 8 inci maddesinin 1 numaralı bendinde sözü edilen "kurumlar vergisi matrahı" ifadesinden, o yıl ayrılacak finansman fonunun düşülmesinden sonra kalan tutarın anlaşılması gerekmektedir.

Safi kurum kazancı, KVK'nun 13. maddesine göre belirlenmektedir. Bu kara, kanunen kabul edilmeyen giderler eklenmekte ve indirim ve istisnaların uygulanmasından sonra kurumlar vergisi matrahına ulaşılmaktadır. Öte yandan, bir önceki yıl safi kurum kazancından finansman fonu olarak ayrılan meblağ, hesap dönemi sonunda safi kurum kazancına eklenerek kurumlar vergisine tabi tutulmaktadır. Başka bir ifade ile kurumlar vergisi matrahı bir önceki yıl ayrılan finansman fonu tutarını da içermektedir. Bu nedenle, bir önceki yıl safi kurum kazancından ayrılan ve hesap dönemi sonunda safi kurum kazancına eklenen finansman fonu tutarı üzerinden de cari yılda finansman fonu ayrılmaktadır.

Bu açıklamalara göre, cari yılda ayrılacak finansman fonu, KVK'nun 13. maddesine göre tespit edilen safi kurum kazancına kanunen kabul edilmeyen giderlerin ve bir önceki yıl ayrılan finansman fonunun ilavesi ve gerekli indirim ve istisnaların uygulanması sonucu bulunan kurumlar vergisi matrahının % 25' ini aşmayacaktır. Bu oran finansman fonu düşülmeden önceki safi kurum kazancının, başka bir ifade ile ticari kara kanunen kabul edilmeyen giderlerin eklenmesi ve indirim ve istisnaların uygulanması sonucu kalan tutarın % 20'sine tekabül etmektedir.

- Kurumlar vergisi matrahının % 25' i ile sınırlı olarak ayrılacak finansman fonu, ayrıca yapılacak toplam yatırım tutarını da aşamaz. Yapılacak yatırım tutarının aşılması yolundaki sınırlamanın ise her yıl için ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekmektedir.

Finansman Fonunun T.C. Merkez Bankasına da açılacak her an paraya çevrilebilir Devlet Tahvili hesabına yatırılması zorunludur Bu işlemin kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği tarihe kadar yapılması gerekmektedir.

- T.C. Merkez Bankasında açılacak hesaptan çekişler; Hazine Müsteşarlığınca düzenlenecek çekiş belgelerine dayanılarak ve yıl içinde fiilen yapılan yatırım tutarını aşamayacaktır

Yıl içindeki çekişler fona ayrılan tutarın altında kalırsa T.C. Merkez bankasındaki hesabın bakiyesi, bir sonraki yıl fona ayrılacak tutarın hesabında dikkate alınacaktır

- Bir önceki yıl safi kurum kazancından finansman fonu olarak ayrılan meblağ hesap dönemi sonunda safi kurum kazancına eklenecektir. Ayrılacak finansman fonu tutarının tespitinde esas alınacak safi kazanç içinde, ilave edilen bu kısmın da bulunacağı kuşkusuzdur

Cari yıl safi kurum kazancından ayrılan finansman fonu, mutlak bir istisna ve indirim olmayıp bir hesap döneminde verginin ertelenmesine yönelik bir müessese olduğundan, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 25. maddesinde yer alan % 30 oranlı kurumlar vergisine ve Gelir Vergisi Kanununun 94. maddesinin 6 numaralı bendinin (b-ii) alt bendine göre vergi tevkifatına tabi değildir.

Kurumlar vergisinden istisna edilen kazançların kurumlar vergisi ve gelir vergisi tevkifatı karşısındaki durumları ile tevkifat oranları aşağıda topluca tablo halinde gösterilmiştir.

KURUMLAR VERGİSİ İSTİSNALARI

İSTİSNALAR	K.V.	GV Stopajı	Tevkifat Oranı
İştirak Kazançları (KVK Md.8/1)	Yok	Yok (94/6-b-ii)	-
Risturn İstisnası (KVK Md.8/2)	Yok	Yok (KVK 8/2)	-
Y. Fon ve Ort. Portföy İşl. Kazancı (KVK Md.8/4)	Yok		
● A tipi portföy işletmeciliği (8/4-a)		Var (94/6-a-i)	%0
● B tipi portföy işletmeciliği (8/4-b)		Var (94/6-a-ii)	%10
● Risk sermayesi yatırım fon ve ortaklık kaz.(8/4-c)		Var (94/6-a-i)	%0
● Gayrimenkul yatırım fon ve ortaklık kaz. (8/4-d)		Var (94/6-a-i)	%0
Rüçhan Hakkı Kupon Satış Kazancı (KVK Md.8/5)	Yok	Var (94/6-b-ii)	%15
Emisyon Primi İstisnası (KVK Md.8/5)	Yok	Yok (KVK Geç28/b)	-
Yatırım İndirimi (GVK Ek Md.1-6)	Yok	Var (94/6-b-ii)	%15
İştirak His. ve G.menkul Sat.Kaz.(KVK Geç.Md.28/a)	Yok	Var (94/6-b-ii)	%15 (*)
Üretim Tes.ve G.menkul. aynı serm.ol.kon. (Geç.28/a)	Yok	Yok(KVK Geç28/a)	-
Yurtdışı inş. On. Mont.ve Tek. Hizm. (KVK Geç.Md.24)	Yok	Var(KVK Geç24)	%5-10 (**)
Eğt.Sağlık ve Spor Tes.İlişkin İst (KVK Geç.Md.21/1-c)	Yok	Yok(KVK Geç21/1-c)	-
OHAL (4325 sayılı Kanun)	Yok		
● İlk defa işe başlayanlarda		Yok (4325 S.K.)	-
● Kanundan önce işyeri bulunanlar için		Var(4325 S.K.)	İndirimli
Serbest Bölgelerden Elde Edilen Kazançlar	Yok	Yok(3218 S.K.)	-
Uluslararası Anlaşmalarda Yer Alan İstisnalar	Yok	Yok	-
Cari Yıl Finansman Fonu (GVK Geç.Md.50)	Yok	Yok	-

(*) Bakanlar Kurulu bu oranı %10'a kadar indirmeye yetkilidir.

(**) Yurt dışında uygulanan vergi oranının, %30'un (KvOranı) üzerinde olması halinde her 1 puan için %0,70 oranında indirim yapılarak uygulanacaktır

NOT: Hesaplanan stopaj tutarları üzerinden ayrıca %10 oranında fon payı da hesaplanacaktır

D. KURUMLAR VERGİSİNİN HESAPLANMASI

Bilindiği üzere 01.01.1994 tarihinden itibaren "Tek Düzen Hesap Planı" uygulamasına geçilmiş ve hesap planına göre tespit edilen ticari kâr ile vergi mevzuatına göre tespit edilen kârın farklı olabileceği belirtilmiştir. Bu nedenle muhasebe usul ve esasları dikkate alınarak düzenlenecek mali tablolarda yer alacak dönem kârı (Ticari kâr) veya zarar ile vergiye matrah olacak kâr (mali kâr) veya zarar bilanço ya da gelir tablosu üzerinde giderilmeyecek, vergiye tabi safi kazanç mükellefler tarafından mali tablolar dışında hesaplanacaktır. Kurumlar vergisi mükellefleri gelir tablosunda yer alan "Dönem Karı veya Zararı"nı Ticari Kar veya Zarar olarak Kurumlar Vergisi Beyannamesinin ilgili satırına (22. satır) aktaracak ve kanunen kabul edilmeyen giderler ile kurumlar vergisinden istisna edilen kazanç ve iratları beyanname üzerinde göstereceklerdir. (Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği Sıra No: 4)

Yukarıdaki açıklamalara göre Kurumlar Vergisi mükellefleri ticari kârdan mali kâra geçişlerinde aşağıdaki sırayı izlemek suretiyle Kurumlar Vergisi matrahına ulaşabilirler:

TİCARİ KAR	(690-Dönem Kârı veya Zararı Hesabının bakiyesi)
EMİSYON PRİMİ (+)	(Emisyon Primleri Gelir Tablosunda yer almadığından) (520-Hisse Senedi İhraç Primleri Hesabının bakiyesi)
KKEG (+)	(Ticari kârın saptanmasında gider kaydedilen, ancak vergi kanunlarına göre gider yazılması kabul edilmeyen giderler.)
ÖNCEKİ DÖN. AYRILAN FİN. FONU (+) (4369 sayılı Kanun ile 01.01.1999 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırıldı. Eski teşvik belgeleri için uygulanabilir.)	(Bir önceki yıl kurum kazancından finansman fonu olarak ayrılan tutar.)
GEÇMİŞ YIL ZARARLARI (-)	(5 Yıldan fazla nakledilmemek şartıyla geçmiş yıl mali zararları)
DİĞER İNDİRİMLER (-)	
-Safi kârdan personele temettü ikramiyesi	(Ana sözleşme veya kuruluş kanunlarında yer alması kaydıyla)
- Toplu sözleşme farkları	
- Verilen vadeli çekler reeskont faiz gelirleri	
- Mali açıdan gerekli olmayan gelir tahakkukları	MSUGT uyarınca gelir kaydedilen ancak vergi kanunlarına göre gelir kaydedilmesi gerekmeyen gelirler.

İNDİRİM VE İSTİSNALARDAN ÖNCEKİ KURUM KAZANCI	
ZARAR OLSA DAHİ İNDİRİLECEK İSTİSNALAR (-)	
İştirak Kazançları İstisnası (KVK 8/1)	
Yatırım fon ve ort. Portföy İşl. Kazancı (KVK 8/4)	(Bu istisna sadece anılan fon ve ortaklıklarla ilgilidir.) Döviz yatırım fonları hariç.
-Rüçh.Hakkı Satış ve Emis. Primi İst. (KVK 8/5)	
-4325 sayılı Kanun kapsamındaki istisna kazançlar.	
-KVK Geç.Md. 28/a'da yazılı kazançlar	
-KVK Geç.Md. 24'te yazılı kazançlar	(Türkiye'de genel netice hesaplarına intikal ettirilen)
-Diğer İstisnalar	(Serbest bölgelerdeki faaliyetlerden elde edilen kazançlar, uluslararası anlaşmalarda yer alan Kurumlar Vergisine ilişkin istisnalar ve KVK Geç.Md.11'deki Menkul Kıymetlerin Temettü Faiz ve ikramiyeleri)
Not: <i>Bu istisnaların indirilmesi sonucunda mali kâr negatif olursa, bu tutar gelecek yıla GEÇMİŞ YIL ZARARI olarak devreder. (Daha sonraki yıl kazancından geçmiş yıl zararı olarak indirilirken herhangi bir ayrıma tabi tutulmaz.)</i>	

KAZANCIN BULUNMASI HALİNDE İNDİRİLECEK İSTİSNALAR (-)	(Yukarıdaki istisnaların uygulanması sonucunda kazancın kalması halinde uygulanacak istisnalar)
-Risturlar (KVK 8/2)	(Kooperatiflerde söz konusudur.)
- Eğitim Sağlık ve Spor Tes. İlişk. İst. (KVK Gç.21-1/c)	(1.1.1994 tarihinden önce faaliyete geçen işletmelerde istisna süresi bitene kadar uygulanır.)
-Yatırım İndirimi (GVK Ek Md. 1-6)	
-Cari Yılda ayrılan Finansman Fonu (GVK Gç.md.50)	(Sermaye şirketleri ile kooperatifler için) 4369 sayılı Kanun ile 01.01.1999 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak daha önce alınan Yatırım Teşvik Belgeleri için belli bir süre daha geçerli olacaktır.)
KURUMLAR VERGİSİ MATRAHI	(Bu matrah üzerinden % 30 oranında vergi hesaplanır.)

Hesaplanan Kurumlar Vergisi üzerinden ayrıca bu verginin % 10'u tutarında Fon Payı hesaplanacaktır

E. KURUM KAZANÇLARI ÜZERİNDEN GELİR VERGİSİ KANUNUNA GÖRE YAPILACAK STOPAJLARIN HESAPLANMASI

1. GVK'nun 94/6-b Maddesi Uyarınca Yapılacak Stopaj

a) Stopajın Kapsamı

GVK'nun 4369 sayılı Kanunla değişmeden önceki 75. maddesinin ikinci fıkrasının 4 numaralı bendinde, KVK uyarınca yıllık veya özel beyanname veren kurumların, indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazançından hesaplanan kurumlar vergisi düşüldükten sonra kalan kısım menkul sermaye iradı olarak tanımlanmakta ve GVK'nun 94/6-b maddesi uyarınca dağıtılsın dağıtılmasın %20 oranında stopaja tabi tutulmakta idi. 4369 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerle kurum kazançları üzerinden GVK'nun 94/6-b maddesi uyarınca yapılacak stopaj üç grup halinde düzenlenmiştir.

Birinci grup; tam ve dar mükellef kurumlarda **indirim ve istisnalar**, dağıtılsın dağıtılmasın %15 (99/13230 sayılı BKK) oranında gelir vergisi stopajına tutulacak ve stopaj oranı halka açık olsun olmasın bütün kurumlar için aynı olacaktır

İkinci grup; tam mükellef kurumlar için, kurumlar vergisinden müstesna kazançlarına (indirim ve istisnalara) isabet eden kısım düşüldükten sonra, dağıtılan kar paylarından **dağıtım sırasında** yapılacak olan gelir vergisi stopajıdır Stopaj oranı halka açık şirketler için %5, diğer kurumlar için %15 (99/13230 sayılı BKK) olacaktır Karın sermayeye eklenmesi kar dağıtımını sayılmadığından, karını sermayeye ekleyen kurumlar kar dağıtımına bağlı stopaj yapmayacaklardır

Üçüncü grup ise; dar mükellef kurumların kurum kazancından istisnalar, kurumlar vergisi ve fon payının indirilmesi sonucu kalan kazançları üzerinden dağıtılsın dağıtılmasın %15 (99/13230 sayılı BKK) oranında gelir vergisi stopajı yapılmasıdır

b) GVK'nun 94/6-b Maddesi Uyarınca Yapılacak Stopajın Hesaplanması

(1) İndirim ve İstisna Kazançlardan Yapılacak Stopaj (GVK 94/6-b-ii):

GVK'nun 94/6-b-ii maddesi uyarınca tam ve dar mükellef kurumlar iştirak kazançları hariç, kurumlar vergisinden müstesna kazanç ve iratları üzerinden, dağıtılsın dağıtılmasın %15 (99/13230 sayılı BKK) oranında gelir vergisi stopajı yapacaklardır Stopaj matrahı fiilen yararlanılan istisna tutarı kadar olacaktır

Fiilen yararlanılan istisna tutarı kavramı; zarar olsa dahi indirilecek indirim ve istisnalar ile kazancın bulunması halinde uygulanan indirim ve istisnalar toplamını ifade etmektedir Dolayısıyla kurumun ticari bilanço zararı olsa bile, zarar olsa dahi indirilecek istisnalarının bulunması halinde, bu istisnalardan (mali zararı artırmak suretiyle) fiilen yararlanılmış olacağından stopaj yapılacaktır Yatırım indirimi bulunan kurumlar, bu istisnadan kurum kazancının müsait olduğu yılda yararlanabileceklerinden, yatırım indiriminden yararlandıkları yılda stopaj yapacaklardır

Bu madde uyarınca yapılacak stopaj oranı %15 olarak belirlenmekle beraber, bazı istisnalardan Kurumlar Vergisi Kanununun diğer maddeleri, Bakanlar Kurulu Kararları ve özel kanunlar ile farklı oranda stopaj yapılması veya stopaj yapılmaması şeklinde düzenlemeler vardır Bu şekilde farklılaştırılmış stopaj uygulamaları, dayanaklarıyla birlikte yukarıda "Kurum

lar Vergisi İstisnaları" tablosunda gösterilmiştir. Bu düzenlemeler sonucunda stopaja tabi olmayan istisna kazançlar aşağıdaki gibidir;

- İştirak kazançları istisnası (KVK 8/1)
- Risturn istisnası (KVK 8/2)
- Emisyon primi istisnası (KVK 8/5)
- Eğitim, sağlık ve spor tesislerine ilişkin istisna (KVK Geç. Md. 21/1-c)
- Üretim tesisleri, turizm yatırım veya işletme belgesine sahip turizm tesisleri ve bunlara ait gayrimenkullerin aynı sermaye olarak konulmasına ilişkin istisna (KVK Geç.Md. 28/a)
- Diğer istisnalar (Serbest bölgelerdeki faaliyetlerinden elde edilen kazançlar ve uluslararası anlaşmalarda yer alan kurumlar vergisine ilişkin istisnalar)
- Cari yılda ayrılan finansman fonu (GVK Geç.Md.50)

(2) Tam Mükellef Kurumların Kar Dağıtım Yapmaları Halinde Yapılacak Stopaj (GVK 94/6-b-i):

Tam mükellef kurumlar, kurumlar vergisinden müstesna kazançlarına (indirim ve istisnalara) isabet eden kısım düşüldükten sonra, dağıttıkları kar paylarından **dağıtım sırasında** gelir vergisi stopajı yapacaklardır (Kurumlar ile gelir ve kurumlar vergisi mükellefi olmayanlara ve muaf olanlara ödenen kar paylarından da stopaj yapılacaktır). Kar payı kavramı, Gelir Vergisi Kanununun 75. maddesinin ikinci fıkrasının 1, 2 (adi komandit şirketlerde komanditerlerin kar payları hariç) ve 3 numaralı bentlerinde yazılı olan ve aşağıda açıklanan kar paylarını ifade etmektedir:

- Her nevi hisse senetlerinin kar payları (kurucu hisse senetleri ve diğer intifa hisse senetlerine verilen kar payları ve pay sahiplerine hazırlık dönemi için faiz olarak veya başka adlarla yapılan her türlü ödemeler ile Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonları katılma belgelerine ödenen kar payları dahil),
- İştirak hisselerinden doğan kazançlar (limited şirket ortaklarının, iş ortaklıkları ortaklarının ve komanditerlerin kar payları ile komanditerlerin kar payları bu zümreye dahildir. Kooperatiflerin ortakları ile yaptıkları muamelelerden doğan karların, ortaklara kooperatifle yaptıkları muameleler nispetinde tevzii, kazanç dağıtımı sayılmaz),
- Kurumların idare meclisi başkan ve üyelerine verilen kar payları. (Kurum çalışanlarına ödenen temettü ikramiyesi, ücret niteliğinde olduğundan, kar dağıtımı stopajına tabi olmayıp, ücret olarak stopaja tabi tutulacaktır.)

Kar dağıtımı kararları anonim şirketlerde genel kurul; limited şirketlerde ortak sayısının 20'den fazla olduğu durumlarda şirket genel kurulu, 20 veya daha az olduğu durumlarda ortakların yazılı oyları ile; eshamlı komandit şirketlerde komanditerler genel kurulu; kooperatiflerde kooperatif genel kurulları tarafından verilecektir İş ortaklıklarında ise ayrıca bir karar gerekli olmayıp karın beyanname verme süresi içinde ortaklara dağıtıldığı kabul edilecektir.

Kar dağıtımına karar verilmesi stopaj yapılmasını gerektirmez. Stopaj karın dağıtımı için öngörülen tarihte yapılacaktır Öngörülen tarihte fiilen ödeme başlamasa bile (hesaben ödeme yapılmış sayılacağından) stopaj mükellefiyeti doğacaktır (GVK Md.96).

Gelir vergisi stopaj oranı halka açık şirketler için %5, diğer kurumlar için %15 (99/13230 sayılı BKK) olarak uygulanacaktır Halka açık şirketler;

Sermaye Piyasası Kurulunun halka açık olarak kabul ettiği şirketlerdir.

Kar dağıtımına bağlı stopaj, 1999 ve izleyen yıl karlarının dağıtılması durumunda yapılacak olup 1998 ve daha önceki yıl kazançlarının dağıtılması durumunda bu kazançlar üzerinden herhangi bir stopaj yapılmayacaktır. (KVK Genel Tebliği Seri No:67)

Kurumlar yıllar itibariyle kazanç dağıtmaya karar verebilecek olup, dağıtılmasına karar verilen yıl kazancının; istisnaya tabi tutulmuş kurum kazancının yanı sıra istisnaya tabi olmayan kurum kazancını da içermesi durumunda, dağıtılan kazancın; öncelikle istisnaya tabi dağıtılabılır kazançtan oluştuğu kabul edilecektir. Bu nedenle kurumların kar dağıtım kararlarında hangi yılın kazancının dağıtıldığı belirlenmelidir. Diğer taraftan dağıtılan kazanç için stopaj hesaplanırken dağıtılan kazancın istisna kazanç dışında kalan tutarı dikkate alınmalıdır.

Karın sermayeye eklenmesi kar dağıtımı sayılmadığından, karını sermayesine ekleyen kurumlar, kar dağıtımına bağlı stopaj yapmayacaktır.

(3) Dar Mükellef Kurumlarca Yapılacak Stopaj (GVK 94/6-b-iii):

Türkiye'de elde ettiği kazançlarını yıllık veya özel beyanname ile beyan etmesi gereken dar mükellefiyete tabi kurumların GVK'nun 75. maddesinin ikinci fıkrasının 4 numaralı bendinde belirtilen menkul sermaye iratları (indirim ve istisnalar -iştirak kazançları hariç- düşülmeden önceki kurum kazancından hesaplanan kurumlar vergisi ve fon payının indirilmesi sonucu kalan kısım) üzerinden 94/6-b-iii maddesine göre dağıtılsın dağıtılmasının gelir vergisi stopajı yapmaları gerekir. Stopaj oranı 99/13230 sayılı BKK ile %15 olarak belirlenmiştir.

Öte yandan, dar mükellefiyete tabi kurumların ticari, zirai ve sair kazanç

ve iratları dışında kalan kazanç ve iratları ile telif, imtiyaz, ihtira, işletme, ticari unvanı, alameti farika ve benzeri gayri maddi hakların satışı, devri ve temlik karşılığında alınan bedeller KVK'nun 24. maddesi hükmü ile % 25 oranında kurumlar vergisi stopajına tabi tutulmuştur. Aynı maddenin birinci fıkrasındaki parantez içi hükümle GVK'nun 94. maddesinin 6 numaralı bendi uyarınca stopaja tabi tutulan kazanç ve iratlardan bu madde hükmüne göre ayrıca tevkifat yapılmaması öngörülmüştür

KVK'nun 18. ve 19. maddelerinde yer alan hükümlere göre, yabancı ulaştırma kurumlarında kurumlar vergisi matrahı, Türkiye'de elde edilen hasıllata ortalama emsal nispetlerinin uygulanması suretiyle hesaplanmaktadır

Uygulamada olan ortalama emsal nispetleri, kara ulaşımında % 12, deniz ulaşımında % 15 ve hava ulaşımında ise % 5'dir. Söz konusu nispetlerin Türkiye'de elde edilen hasıllatın brüt tutarına uygulanmasıyla kurumlar vergisi matrahına esas olan tutar bulunmaktadır. Dolayısıyla, bu kurumların gelir vergisi tevkifatı matrahının tespitinde, bu tutardan hareket edilecektir. Kurumlar vergisi matrahından hesaplanan kurumlar vergisi ve fon payının düşülmesinden sonra kalan kısım gelir vergisi tevkifat matrahı olacaktır.

Diğer yandan, KVK'nun 25. maddesinin üçüncü fıkrasında "Bu kanunun 18 ve 19'uncu maddelerine göre vergilendirilen yabancı ulaştırma kurumlarında vergi oranını karşılıklı olmak şartıyla ülkeler itibariyle kara, deniz ve hava ulaştırma kurumları için ayrı ayrı veya topluca sifira kadar indirmeye veya bu maddede yazılı oranın bir katını geçmemek üzere yeni bir oran tespit etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir" hükmü yer almaktadır

Bu yetkiye dayanılarak karşılıklı olmak şartıyla Bakanlar Kurulu kararı ile gelir ve kurumlar vergisi oranı (0) sıfır olarak tespit edilmiş olan mukim ülkenin kurumlarından Türkiye'deki taşımacılıktan elde ettiği kurum ka-

zançlarına, KVK'nun 25. maddesinde belirtilen vergi oranı ile GVK'nun 94. maddesinin 6 numaralı bendinin b-iii alt bendi için Bakanlar Kurulunca belirlenen oranlar yerine (0) sıfır oranı uygulanacaktır

c) GVK'nun 94/6-b Maddesi Uyarınca Yapılacak Gelir Vergisi Tevkifatında Özellik Arz eden Durumlar

(1) Geçmiş Yıl Zararları :

Beş yıldan fazla nakledilmemiş olan geçmiş yıl zararları mali karın tespitinde gider olarak indirim konusu yapılacağından gelir vergisi tevkifatı matrahına da dahil edilmemiş olacaktır. Beş yıldan fazla nakledilen geçmiş yıl zararları ise safi kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılmayacağından, bu zararların tevkifat matrahından indirilmesi de söz konusu olmayacaktır.

(2) Yurt Dışı Faaliyetlerden Doğan Zararlar :

KVK'nun 14. maddesinin 7 numaralı bendi uyarınca ve 34 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde açıklanan esaslar çerçevesinde kurumlar vergisi matrahının tespitinde indirim konusu yapılan yurt dışı faaliyetlerden doğan zararlar, gelir vergisi tevkifatı matrahından da indirilmiş olacaktır.

(3) İhtiyatlar ve Muhtemel Zarar Karşılıkları :

Sigorta şirketlerince ayrılan sigorta teknik ihtiyatları, KVK'nun 14. maddesinin 4 numaralı bendi, bankalarca ayrılan karşılıkların teminatsız kalan kredilere tekabül eden kısımları ise Bankalar Kanununun 11. maddesinin 11 numaralı bendi uyarınca kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak indirilebilmektedir. Teminatlı krediler için ayrılan karşılıklar ile

Türk Ticaret Kanunu uyarınca ayrılan yasal yedek akçeler de dahil olmak üzere yedek akçelerin kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak indirilmesi mümkün değildir.

Buna göre, kurumlar vergisi matrahından indirim konusu yapılmayan yedek akçe ve karşılıkların GVK'nun 94/6-b-iii maddesine göre yapılan tevkifatın matrahından indirilmesi söz konusu değildir.

(4) Bağış ve Yardımlar ile Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler :

Kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak indirim konusu yapılabilen bağış ve yardımlar, kurum kazancından gider olarak indirilecekleri için gelir vergisi tevkifatının matrahına dahil olmayacaklardır.

Kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak indirim konusu yapılamayan bağış ve yardımlar ile kanunen kabul edilmeyen diğer giderler ise, safi kurum kazancının tespitinde gider olarak indirilemeyeceğinden gelir vergisi tevkifatının matrahının kapsamında olacaklardır.

(5) Finansman Fonu :

Cari yıl safi kurum kazancından ayrılan finansman fonu gelir vergisi tevkifatının matrahına dahil edilmeyecek, önceki yıl kurum kazancından ayrılan finansman fonu ise aynı matraha dahil edilecektir.

(6) Maliyet Artış Fonu ve Değer Artış Fonu :

İstisna uygulaması olmamakla birlikte GVK'nun 38. maddesinin son fıkrasına göre gayrimenkul, iştirak hisseleri ve amortismanına tabi diğer iktisadi kıymetlerin maliyet bedelinin artırılması sonucu vergilendirilmeyen kazanç tutarı GVK'nun 94/6-b-iii maddesine göre yapılan tevkifatın matrahına dahil edilmeyecektir. Bu husus, VUK'nun mükerrer 298. maddesi

uyarınca ayrılan değer artışı fonları için de geçerlidir Bu fonların mevzuata aykırı şekilde işletmeden çekilmesi halinde çekildiği yılın gelir vergisi tevkifatı matrahı kapsamında değerlendirileceği tabiidir

2. Gelir Vergisi Kanununun 94/6-a Maddesine Göre Yapılacak Stopaj

KVK'nun 8. maddesinin 4 numaralı bendinde aşağıdaki kazançlar kurumlar vergisinden müstesna tutulmuştur:

- a) Portföyünün en az % 25'i hisse senetlerinden oluşan menkul kıymetler yatırım fonları (döviz yatırım fonları hariç) ile aynı nitelikteki menkul kıymetler yatırım ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları,
- b) (a) alt bendi dışında kalan menkul kıymetler yatırım fonları (döviz yatırım fonları hariç) ile menkul kıymetler yatırım ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları,
- c) Risk sermayesi yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları,
- d) Gayrimenkul yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları,

Yabancı para ve altın alım satımı yapan "döviz yatırım fonları"nın ise söz konusu istisnadan yararlanmaları mümkün değildir.

Yatırım fon ve ortaklıkları, kurumlar vergisinden müstesna tutulan söz konusu kazançları üzerinden, Gelir Vergisi Kanununun 94. maddesinin 6 numaralı bendinin (a) alt bendine göre, bu kazançların dağıtılıp dağıtılmadığına bakılmaksızın gelir vergisi tevkifatı yapacaklardır Bu tevkifat 93/5148 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilmiş bulunmaktadır Buna göre kurumlar vergisinden müstesna tutulan bu kazançlar üzerinden yapılacak vergi tevkifatı, portföyünde % 25'den daha az hisse senedi bulunduran menkul kıymetler yatırım fonları ile aynı nitelikteki yatırım ortaklıklarında % 10, diğer menkul kıymetler yatırım fonları ve ortaklıklarında ise "0" ola

rak uygulanacaktır. Bu uygulama sırasında, menkul kıymetler yatırım fon ve ortaklıklarının portföyünde bulunan yabancı borsalara kayıtlı dövizli hisse senetleri, % 25 oranının tespitinde dikkate alınmayacaktır

Söz konusu istisna kazançlar GVK'nun 94/6-a maddesine göre tevkifata tabi tutulduklarından, bu fonların kazançları üzerinden 94/6-b-ii madde - sine göre vergi tevkifatı yapılmayacaktır.

3. GVK'nun 94. Maddesinin 6 Numaralı Bendinin (a) ve (b) Alt Bentlerine Göre Yapılan Stopajın Beyanı ve Ödenmesi

Gelir Vergisi Kanununun 94. maddesinin 6 numaralı bendinin (a) ve (b) alt bentlerine göre yapılan vergi tevkifatı, kurumlar vergisi beyanname verme süresi içinde kurumların kendilerince yapılacak ve müteakip ayın 20. günü akşamına kadar (normal hesap döneminde 20 Mayıs) bağlı bulunan vergi dairesine muhtasar beyanname ile beyan edilecektir. Bu tevkifat ayını süre içinde ödenecektir. Ancak, 94/6-b uyarınca yapılacak tevkifatlar bu kazançların dağıtılmaması halinde biri beyanname verme süresinde diğerleri kurumlar vergisinin 2. ve 3. taksitlerinin ödeme süreleri içinde olmak üzere 3 eşit taksitte ödenir.

F. YILLIK KURUMLAR VERGİSİ BEYANNAMESİNE EKLENECEK BİLDİRİM VE BELGELER

- Ayrıntılı Bilanço ve Ayrıntılı Gelir Tablosu veya İşletme Hesabı Özeti (Ayrıntılı Bilanço ve Gelir Tablolarının "Önceki Dönem" sütunları da doldurulacaktır.)
- 1999 yılı aktif toplamı 900 milyar veya net satışları toplamı 2 trilyon Türk Lirasını aşan mükellefler, Ayrıntılı Bilanço ve Gelir Tablosu yanısıra Ek Mali Tabloları düzenlemeleri ve bu tablolardan "Kar Dağıtım Tablosunu" beyannamelerine ekleyeceklerdir.

- Kesinti yoluyla ödenen vergilere ilişkin belgeler.
- Yabancı ülkelerde ödenen belgeler ilişkin belgeler.
- Kurumun karlılığına ilişkin bilgi formu.
- Ortakları arasında dar mükellef ortağı bulunan kurumların bu ortakların adları, ünvanları ve ikametgah adreslerine ilişkin bildirim.
- Kurum ortaklarına ve yönetim kurulu üyelerine ilişkin bildirim. (Bu bildirimde; sermaye şirketlerinde yönetim kurulu başkan ve üyeleri, genel müdürleri -limited şirkette müdürler- şirketi temsile yetkili kişiler ile bunlar dışında kalan ve hesap döneminin kapandığı tarih itibariyle en yüksek hisseye sahip beş ortağın adı, ünvanı ve vergi numarası)
- Beyannamedeki tabloların yetersizliği nedeniyle ayrıca düzenlenen liste ve ekler.

G. UYGULAMA ÖRNEKLERİ

ÖRNEK - 1

(İstisna Kazancı Bulunmayan ve Kar Dağıtımını Yapmayan Tam Mükellef Bir Kurumun Durumu)

Dayanıklı tüketim malları pazarlaması ve ticareti ile uğraşan Meta Ltd. Şirketi Başkent Vergi Dairesi'nin 350 011 7860 sicil numaralı mükellefidir. Şirketin 1999 yılı dönem karı (ticari bilanço karı) 9 milyar lira, kanunen kabul edilmeyen giderleri ise 1 milyar liradır. Şirketin 1999 yılına ilişkin olarak ödediği geçici vergi tutarı 1,5 milyar liradır. Bu verilere göre Meta Ltd. Şirketi tarafından sadece kurumlar vergisi beyannamesi verilecek olup, kurumlar vergisi hesabı ile düzenlenen kurumlar vergisi beyannamesi aşağıdaki gibi olacaktır.

Ticari Bilanço Karı (Dönem Karı)		9.000.000.000,-
K.K.E.G. (+)		1.000.000.000,-
KURUMLAR VERGİSİ MATRAHI		10.000.000.000,-
Hesaplanan Kurumlar Vergisi		3.000.000.000,-
(10.000.000.000 x % 30 =)		
MAHSUP EDİLECEK VERGİLER TOP.		1.500.000.000,-
● Ödenen Geçici Vergi	1.500.000.000,-	
ÖDENMESİ GEREKEN KURUM. VER.		1.500.000.000,-
FON PAYI MATRAHI		3.000.000.000,-
Hesaplanan Fon Payı		300.000.000,-
Ödenecek Fon Payı		300.000.000,-

MALİYE BAKANLIĞI GELİRLER Genel Müdürlüğü		MALİYE BAKANLIĞI GELİRLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KURUMLAR VERGİSİ BEYANNAMESİ		YERİNDEN	
		1	2	3	4
		01	01	1999	
1	BASKENT	5	YERİNDEN NO.	34	12
2	ANKARA	6	KURUM SÖZ. NO. (*)	1999	1010
3	İLİÇE				
4	VERGİ DİJİTALİZASYON NO.	5	VERGİ KODU NO.	350	0117860
6	VERGİ DİJİTALİZASYON NO.				
TABLO I KURUMUN KİMLİK VE ADRES BİLGİLERİ					
1	Unvan	META LTD ŞTİ			
2	Hukuki Şekli	LIMITED ŞİRKET			
3	Faaliyet Konusu				
4	Değiştirildiği Mevki Teşkilatı				
5	Kanuni veya İşletme Adresi				
6	İletişim No.				
7	Telefon No.				
8	Faks No.				
TABLO II DİĞER MUKELLEFLERİN İŞİ İLE İLGİLİ KİMLİK VE ADRES BİLGİLERİ					
9	Soyadı (Unvan)				
10	Ad				
11	Yaş				
12	Yaşın Kimlik No.				
13	Adres				
14	Telefon No.				
15	Faks No.				
TABLO III KURUMA BAĞLI İŞ YERLERİNİN TÜRÜ VE SAYISI					
	Sade	Çay	Açık		
	İmza	Satış	Ser	TOPLAM (**)	
TABLO IV GEÇMİŞ YIL ZARARLARI					
16	1994 Yıl Zararı				
17	1995 Yıl Zararı				
18	1996 Yıl Zararı				
19	1997 Yıl Zararı				
20	1998 Yıl Zararı				
21	TOPLAM				
(*) Özkaynak ve Kooperatifler Tarafından Kurulmuş, Malî Hukuk Kurumları, Demirler Demek Tarafından Kurulmuş Kurumlar.					
(**) Bu alanın doldurulması zorunlu değildir.					
(***) Bu beyanname mali veya alışveriş belgesi için okunaklı büyük harflerle veya bilgisayar ortamında doldurulmalıdır.					
Dışık No. 104 - 2002		S.M.D. Başın Müktesim 2002		PARASIZDIR	
				www.gelirler.gov.tr	

TABLO V		KAZANÇ VE MATRAH BİLDİRİMİ	
		ZARAR	KAR
22	Topal Gelirler Kar		9.000.000.000
23	Topal Gelirler Zarar		
24	Konakları Kabul Edilmeyen Gelirler		1.000.000.000
25	Devlet Mülkleri Kurumlarının Payları		
26	Diğer Kazançlar (K.V.K. Mad. 8/1)		
27	1. Fazla Gelir, Fazla Gelir Kazançları (K.V.K. Mad. 8/2)		
28	A. N. Kurumları ve Kurumları Payları (K.V.K. Mad. 8/3)		
29	ÖZK'ya Kurum İşlemlerinde İndirilenler		
30	K.V.K. Geçici Mad. 23a		
31	K.V.K. Geçici Mad. 24		
32	Diğer İndirimler ve İstisnalar (**)		
33	Kar ve Zararın Toplamı (22+23+24)		10.000.000.000
34	Çevre Korumaya ve İstisnaya Tabii (24-32)		
35	KAR (33 - 34)		10.000.000.000
36	Muhasebe İnceleme Kurumları Yılı Gelirleri (***)		
37	İstisnaya Tabii Gelirler (35 - 37)		
38	Resimler (K.V.K. Mad. 3/2)		
39	Resim İndirimi (K.V.K. Mad. 1 - 4)		
40	Diğer İndirimler (***)		
41	TOPLAM (35+40+41)		
42	ÖZK'ya İstisnaya Tabii KURUM KAZANÇLARI (38 - 41)		10.000.000.000
43	Resimden Kurumlar Vergisi (40 + 41 - 38)		3.000.000.000
44	2014 YILI ÖZK'YA İSTİSNA TABİİ ZARAR (42 - 43)		
45	Sel Kurum Kazançları Tutarları Ödenebilir İndirim Kurumları		
46	4/25 sayılı Kurum İşlemlerinde Vergi İndirimi Yaptırılacak KAZANÇ İSTİSNA TABİİ KURUMLAR VERGİSİ (***)		
47	İndirim tutarı		
48	İstisnaya Tabii Kurumlar Vergisi		
<p>(*) Bu satırda yer alan indirim ve istisna tutarları kazançların neerden olduğu tutarını açıklayan bir yasa beyannameye eklenecektir. (**) Bu satırda 27 (1) no.lu istisna-makroekonomik zarar tutarını hariç 38 (1) no.lu istisna yer alan diğer tutarlar dâhildir. (***) Bu satırda yer alan indirim ve istisna tutarları kazançların neerden olduğu tutarını açıklayan bir yasa beyannameye eklenecektir. Çevre Korumaya ve İstisnaya Tabii Gelirler dâhildir. (****) Bu vergi, beyanname dışında MADDİ HUKUK BÜYÜKLERİNE İLAVE YATIRILACAKTIR.</p>			

ÖRNEK - 2

(İstisna Kazançları Bulunan ve Kar Dağıtımı Yapmayan Tam Mükellef Bir Kurumun Durumu)

Galata Vergi Dairesinin 336 010 48 60 sicil numaralı mükellefi Cantaş Tekstil A.Ş. ötedenberi tekstil ürünleri imalatı ve satışıyla uğraşmaktadır. Cantaş Tekstil A.Ş. 1999 yılı ticari karı 60 milyar lira olup kanunen kabul edilmeyen giderleri 6 milyar liradır. Şirketin 8 milyar lira iştirak kazancı, 4 milyar lira rüçhan hakkı kupon satış kazancı ve 1999 yılında yaptığı yatırım harcamaları nedeniyle yararlanabileceği 13 milyar lira yatırım indirimi tutarı mevcuttur. Kurum, bir önceki yıl 2 milyar lira finansman fonu ayırmış, 1999 yılına ilişkin olarak 10 milyar lira geçici vergi ödemiştir. Ayrıca karın dağıtılmaması kararı alınmıştır. Bu verilere göre şirketin kurumlar vergisi ve gelir vergisi stopaj tutarlarının hesabı ile düzenlenen kurumlar vergisi ve gelir vergisi stopajına ilişkin muhtasar beyanname örnekleri aşağıdaki gibidir.

● Kurumlar Vergisinin Hesabı:

Ticari Bilanço Karı (Dönem Karı)		60.000.000.000,-
K.K.E.G. (+)		6.000.000.000,-
Önceki Yıl Ayrılan Finansman Fonu (+)		2.000.000.000,-
İNDİRİM VE İSTİSNALARDAN ÖNCEKİ K. KAZANCI		68.000.000.000,-
İNDİRİM VE İSTİSNALAR TOP. (-)		25.000.000.000,-
Zarar Olsa Dahi İndirilecek İstisnalar		
● İştirak Kazancı		8.000.000.000,-
● Rüçhan Hakkı Kupon Satış Kazancı	4.000.000.000,-	
Kazancın Bulunması Halinde İndirilecek İstisnalar		
● Yatırım İndirimi	13.000.000.000,-	
KURUMLAR VEGİSİ MATRAHI		43.000.000.000,-
Hesaplanan Kurumlar Vergisi		12.900.000.000,-
(43.000.000.000 x % 30 =)		
MAHSUP EDİLECEK VERGİLER TOP.		10.000.000.000,-
● Ödenen Geçici Vergi	10.000.000.000,-	
ÖDENMESİ GEREKEN KURUMLAR VEGİSİ		2.900.000.000,-
FON PAYI MATRAHI		12.900.000.000,-
Hesaplanan Fon Payı		1.290.000.000,-
Ödenecek Fon Payı		1.290.000.000,-

● Gelir Vergisi Stopajının Hesabı:

Gelir Vergisi Kanununun 94/6-b-ii maddesine göre istisna kazançlar dağıtılma dağıtılmasın, %15 oranında gelir vergisi stopajına tabi tutulacaktır. Ancak, aynı maddeye göre iştirak kazancı, kurumlar vergisinden istisna bir kazanç olmasına rağmen stopaj matrahına dahil edilmeyecektir. Bu durumda gelir vergisi stopaj matrahı rüçhan hakkı kupon satış kazancı ile yatırım indirimi toplamından oluşacaktır. Buna göre gelir vergisi stopajı aşağıdaki gibi hesaplanacaktır. Bu stopajın ayrı bir muhtasar beyanname ile beyan edilmesi gerekir.

GELİR VERGİSİ STOPAJ MATRAHI		17.000.000.000,-
● Rüçhan Hakkı Kupon Satış Kazancı	4.000.000.000,-	
● Yatırım İndirimi	13.000.000.000,-	
STOPAJ TUTARI		2.550.000.000,-
(17.000.000.000 X %15=)		
FON PAYI		255.000.000,-
(2.550.000.000 X %10=)		

MALİYE BAKANLIĞI GELİRLER Genel Müdürlüğü		MALİYE BAKANLIĞI GELİRLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		10 KİTAP Yeni Dönem Bilgi Sistemi	
		KURUMLAR VERGİSİ BEYANNAMESİ			
		4) VERGİLENDİRME DÖNEMİ	01 01 1999		
1) GALATA		31 12 1999	1010		
2) İSTANBUL		5) VİDEO ÇEKİM NO	3360104860	1999	
3) MÜKELLEFLİK (GRU) ☒		6) KURUMSAL NO (*)			
TABLO I KURUMUN KİMLİK VE ADRES BİLGİLERİ					
1) Unvan	CANTAŞ TEKSTİL A.Ş.				
2) Hukuki Yapı	ANONİM ŞİRKET				
3) Taahhüt Numarası					
4) Başlı Ücretli Madde No					
5) Kurum veya İş Merkezi Adresi					
6) Ücreti (**)					
7) Telefon No			8) Faks No		
TABLO II DİR MÜKELLEFLİN TEMSİLCİSİNİN KİMLİK VE ADRES BİLGİLERİ					
9) Soyadı (Unvan)					
10) Adı					
11) İmza Tarihi					
12) İmza Kimlik No					
13) Adresi					
14) Telefon No			15) Faks No		
TABLO III KURUMA BAĞLI İŞ YERLERİNİN TÜRÜ VE SAYISI					
	Sade	Çıplak Yeri	Açık		
	İsraflı Yeri	Sabit Yeri	Yarı	TOPLAM (***)	
TABLO IV GEÇMİŞ YIL ZARARLARI					
15) 1994 Yıl Zararı					
17) 1995 Yıl Zararı					
18) 1996 Yıl Zararı					
19) 1997 Yıl Zararı					
20) 1998 Yıl Zararı					
21) TOPLAM					
(*) Şirketler ve Kooperatifler Tevdiat Şubesi, Vakıflar Şubesi, Kurumlar Şubesi, Dönemler Dairesi Tevdiat Şubesi tarafından tasarruflandırılır.					
(**) Kurumlar Şubesi tarafından tasarruflandırılır. Bu maddede belirtilen kurumlara ilişkin bilgilerin doğruluğu ileri sürülebilir.					
(***) Bu beyanname 1999 yılı için kuruma bağlı işletmelerin toplamıdır.					
Bu beyanname ile ilgili veya şirket bilginizi Kurumlar Şubesi ile iletişime geçerek veya bilgiye ulaşarak tebliğ edebilirsiniz.					
Dışişleri Bakanlığı - 1999 - 2		GİRİŞİMİŞLERİNE - 2000		PARASİTİM	
				www.gelirler.gov.tr	

TABLO V		KAZANÇ VE MATRAH BİLDİRİMİ	
		ZARAR	KAR
22	Ticari Duruşun Karı		60.000.000.000
23	Ticari Duruşun Zararı		
24	Karından Kabul Görmeyen Gelirler		6.000.000.000
25	Özellikle Yabancı Kurumların Fikri Mülkiyeti		2.000.000.000
26	İşletme Kazançları (K.V.K. Mad. 87)	8.000.000.000	
27	1. Kurum ve 2. Kurumların Karları (K.V.K. Mad. 88)		
28	3. Kurum ve 4. Kurumların Karları (K.V.K. Mad. 89)	4.000.000.000	
29	Özellikle Yabancı Kurumların Fikri Mülkiyeti		
30	K.V.K. Geçici Mad. 29'a		
31	K.V.K. Geçici Mad. 34		
32	Diğer indirimler ve istisnalar (*)		
33	Kar ve Kazanç Toplamı (26+27+28)		68.000.000.000
34	Carri Vade ve Diğer İstisnalar (29+30+31+32)	12.000.000.000	
35	ZARAR (24 - 33)		
36	KAR (32 - 34)		56.000.000.000
37	Müktesip Hakkın Geçmiş Yılı Zararı (**)		
38	İndirimlerin Toplamı (38 - 37)		56.000.000.000
39	Resimler (K.V.K. Mad. 90)		
40	Yatırım İndirimi (G.V.K. D. Mad. 1-4)	13.000.000.000	
41	Diğer indirimler (***)		
42	YDP/İM (39-40+41)		13.000.000.000
43	ÖZEL SAKI KARIMI KAZANCI (MATRAH) (38 - 42)		43.000.000.000
44	İndirimler Karumlar Vergisi (40 + % 30)		12.900.000.000
45	ÖZEL SAKI İLA DEĞERİNDEN CARİ HİSSE ZARARI (43 - 44)		
46	Yabancı Kurumların Karları Üzerinde İstisna İstisnası		
47	Özellikle Yabancı Kurumların Fikri Mülkiyeti Üzerinde İstisna İstisnası (46+47)		
48	İndirimlerin Toplamı		
49	İndirimler Karumlar Vergisi		

(*) Bu maddede yer alan indirim ve istisnalar, kurumların müktesip haklarına ilişkin olarak uygulanabilir. Bu maddede belirtilen müktesip hakları için yasa dışı beyanata tabi değildir.

(**) Kurumun (21) müktesip hakkına ilişkin zarar toplamı (35) maddesinde yer alan indirimlerdir.

(***) Bu maddede yer alan indirim ve istisnalar, kurumların müktesip haklarına ilişkin olarak uygulanabilir. Bu maddede belirtilen müktesip hakları için yasa dışı beyanata tabi değildir.

(****) Bu vergi, beyanname dışında hesaplanıp bu maddede beyan edilir.

TABLO VI VERGİ BİLDİRİMİ		
00 KURUMLAR VERGİSİ MATRAHI (43)	43.000.000.000	
01 HESAPLANAN KURUMLAR VERGİSİ (44)	12.900.000.000	
02 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi (45)		
03 İZDİHM KURUMSAL KURUM BİRLİK VERGİSİ (51-52)	12.900.000.000	
04 Vakıflar Ödeneği Dönem Vergilerinden İstisna Çıkarım Kısıtlaması (*)		
05 11.0000 Kurumlar Vergisi Dönem Vergisi		
06 Geçirgenlik	10.000.000.000	
07 BÜYÜK ÖLÇÜDEKİ HİSSELERİ TOPLAM (M.46/A)	10.000.000.000	
08 İZDİHM ÖLÇÜSÜNDEN KURUMLAR VERGİSİ (M.47)	2.900.000.000	
09 İZDİHM KURUMSAL KURUM BİRLİK VERGİSİ (M.48)		
10 İZDİHM ÖLÇÜSÜNDEN KURUMLAR VERGİSİ (M.49)		
11 Acenta Komisyonları ve Benzeri Hizmetler (M.50)		
12 Acenta Komisyonları ve Benzeri Hizmetler (M.51)		
13 Acenta Komisyonları ve Benzeri Hizmetler (M.52)		
TABLO VII FON PAYINA İLİŞKİN BİLDİRİM		
00 Fonun (M.53)	12.900.000.000	01 Beyannameyi İnceleyen SM veya SMM'nin
02 Yatırımcıların Fon Payı (M.54)	1.290.000.000	Vergi Kimlik No: 4425001050
03 Acenta Komisyonları ve Benzeri Hizmetler (M.55)		Adı Soyadı: Aydın KARA
04 Acenta Komisyonları ve Benzeri Hizmetler (M.56)		İmza: A.Kara
05 Acenta Komisyonları ve Benzeri Hizmetler (M.57)	1.290.000.000	
TABLO VIII DAMGA VERGİSİ		06 Beyanname ve Eklenmiş Tutarın Fatura Yoluyla
(Beyanname ve eklenmiş tutarın vergi oranları aşağıdaki gibidir.)		Vergi Kimlik No:
00 Beyanname	1 (10000) 1.230.000	Mühür No:
01 Acenta Komisyonları ve Benzeri Hizmetler (M.58)	2 (20000) 2.540.000	Adı Soyadı:
02 Acenta Komisyonları ve Benzeri Hizmetler (M.59)	3 (30000) 1.230.000	İmza:
03 Acenta Komisyonları ve Benzeri Hizmetler (M.60)	4 (40000) 5.000.000	
04 TOPLAM	5.000.000	
07 Beyanname ve Eklenmiş Tutarın Doğru Olduğu		(Mühür No)
Makul	☒ Kurumlar Vergisi	Tarih: 25 04 2000
TABLO IX BEYANNAMEYE EKLENEN BİLDİRİM VE BELGELER		
01 Acenta Komisyonları ve Benzeri Hizmetler (M.61) veya Acenta Komisyonları ve Benzeri Hizmetler (M.62) (*)		02 Kurum Ödeneği Dönem Vergilerinden İstisna Çıkarım Kısıtlaması
03 Kurumlar Vergisi Dönem Vergisi İstisna Belgesi		04 Beyannameyi İnceleyen SM veya SMM'nin İmza ve Dışarı Çıkışı
05 Vakıflar Ödeneği Dönem Vergilerinden İstisna Belgesi		
06 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
07 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
08 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
09 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
10 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
11 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
12 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
13 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
14 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
15 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
16 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
17 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
18 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
19 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
20 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
21 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
22 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
23 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
24 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
25 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
26 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
27 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
28 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
29 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
30 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
31 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
32 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
33 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
34 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
35 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
36 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
37 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
38 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
39 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
40 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
41 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
42 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
43 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
44 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
45 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
46 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
47 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
48 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
49 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
50 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
51 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
52 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
53 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
54 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
55 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
56 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
57 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
58 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
59 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
60 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
61 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
62 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
63 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
64 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
65 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
66 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
67 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
68 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
69 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
70 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
71 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
72 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
73 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
74 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
75 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
76 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
77 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
78 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
79 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
80 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
81 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
82 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
83 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
84 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
85 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
86 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
87 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
88 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
89 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
90 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
91 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
92 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
93 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
94 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
95 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
96 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
97 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
98 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
99 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		
100 ÖZGÜ Sayılı Kanun kapsamında indirimli Kurumlar Vergisi İstisna Belgesi		

10
MUHTASAR BEYANNAME
(Yük. Mük. ve K.V.K. Kanunlarında Yer Alan Vergi Maddeleri İçin)

1003

GALATA YÜ 2000 AYLIK ÖZ AYLIK
VERGİ DAİRESİ NO: 0000000000
MÜK. NO: 999 MUK. NO: MUK. NO: 000
İSTANBUL TİM. ADI: 000 MUK. NO: 000
KALOC VERGİ DAİRESİ NO: 0000000000

VERGİ KODU: 336 010 4860 Tablosu No: _____
Soyadı: **CANTAS** Adı: **TEKSTİL A.Ş.**

TABLO I MATRAH VE VERGİ MİLLİTARİ

NO	ÖZELLİKLERİ (KAYIT NO)	ÖZELLİKLERİ SİZİN İÇİN	ÖZEL VERGİ KODU
062		17 000 000 000	2 550 000 000
TOPLAM		17 000 000 000	2 550 000 000

ÇEKİLMİŞ VE/VEYA ÖDENEN VERGİLER

Özel Güç İstisnası Dışı Vergi		
Ticaret Sicil Vergisi		
Yükümlü Kurumun Kuruluş Vergisi		
Özel Güç İstisnası Dışı Vergi		390 000
TOPLAM DİĞER VERGİLER (10-17)		390 000
Pas Pas Mük. (10a/17)		2 550 000 000
ÖZEL GÜÇ İSTİSNASI		1 000 000

TABLO II TAHAKKUK ESASINDAKİ VERGİLER

NO	ÖZELLİKLERİ (KAYIT NO)	ÖZEL VERGİ KODU
1	Mük. (10a)	17 000 000 000
2	Mük. (10b)	2 550 000 000
3	Mük. (10c)	
4	Mük. (10d)	2 550 000 000
4	Mük. (10e)	1 000 000

VERGİ KODU: 336 010 4860 Tablosu No: _____
Soyadı: _____ Adı: _____
Tarih: _____

BEYANNAMEYİ DEĞERLENDİREN İMZA VE MÜHÜR
Vergi Kalk. No: _____
Aid ve Döviz: _____
İmza: _____

1) ÖZEL GÜÇ İSTİSNASI DİĞER VERGİLERİN İÇİNDEKİLERİNE GİRMEZ.
2) ÖZEL GÜÇ İSTİSNASI DİĞER VERGİLERİN İÇİNDEKİLERİNE GİRMEZ.
3) ÖZEL GÜÇ İSTİSNASI DİĞER VERGİLERİN İÇİNDEKİLERİNE GİRMEZ.

KARŞIYIMCI

ÖRNEK - 3

(İstisna Kazançları Bulunan ve Kar Dağıtımı Yapan Tam Mükellef Bir Kurumun Durumu)

Traktör ve tarım aletleri üretim ve pazarlaması işiyle uğraşan, halka açık olmayan Traksan A.Ş. Boğaziçi Kurumlar Vergi Dairesi Başkanlığı'nın 525 601 8765 sicil numaralı mükellefidir Şirketin 1999 yılı ticari bilanço karı (dönem karı) 400 milyar lira olup, kanunen kabul edilmeyen giderleri 50 milyar liradır. Şirketin anılan yılda 20 milyar lira iştirak kazancı, 15 milyar lira emisyon primi geliri, 30 milyar lira serbest bölge karı ve 50 milyar lira üretim tesisi satış karı mevcut olup yararlanabileceği yatırım indirimi hakkı 150 milyar liradır Şirket 1999 yılına ilişkin olarak 50 milyar lira geçici vergi ödemiştir. Vergi sonrası karın tamamının dağıtılması kararı alınmıştır (Şirketin ödenmiş sermayesi 50 milyar lira olup, ayrılmış birinci tertip yedek akçe tutarı 1 milyar liradır) Bu verilere göre kurumun vergi ve yasal yükümlülükleri aşağıdaki gibi hesaplanacak ve 1999 yılı kurumlar vergisi beyannamesi ekteki gibi düzenlenecektir.

● Kurumlar Vergisinin Hesabı:

Ticari Bilanço Karı (Dönem Karı)		400.000.000.000,-
K.K.E.G. (+)		50.000.000.000,-
Emisyon Primi (+)		15.000.000.000,-
İNDİRİM VE İSTİSNALARDAN ÖNCEKİ K. KAZANCI		465.000.000.000,-
İNDİRİM VE İSTİSNALAR TOP. (-)		265.000.000.000,-
Zarar Olsa Dahi İndirilecek İstisnalar		
● İştirak Kazancı	20.000.000.000,-	
● Emisyon Primi	15.000.000.000,-	
● Üretim Tesisi Satış Karı	50.000.000.000,-	
● Serbest Bölge Karı	30.000.000.000,-	
Kazancın Bulunması Halinde İndirilecek İstisnalar		
● Yatırım İndirimi	150.000.000.000,-	
KURUMLAR VEGİSİ MATRAHI		200.000.000.000,-
Hesaplanan Kurumlar Vergisi		60.000.000.000,-
(200.000.000.000 x % 30 =)		
MAHSUP EDİLECEK VER. TOP.		50.000.000.000,-
● Ödenen Geçici Vergi	50.000.000.000,-	
ÖDENMESİ GEREKEN KUR. VER.		10.000.000.000,-
FON PAYI MATRAHI		60.000.000.000,-
Hesaplanan Fon Payı		6.000.000.000,-
Ödenecek Fon Payı		6.000.000.000,-

● Gelir Vergisi Stopajının Hesabı:

Gelir Vergisi Kanununun 94/6-b-ii maddesine göre istisna kazançlar dağıtılmı dağıtılmı, %15 oranında gelir vergisi stopajına tabi tutulacaktır. Ancak, aynı maddeye göre iştirak kazancı, KVK Geç.Md.28/b gereğince emisyon primi ve Serbest Bölgeler Kanunu Md.6 gereğince serbest bölge karı, kurumlar vergisinden istisna kazanç olmalarına rağmen stopaj matrahına dahil edilmeyeceklerdir. Bu durumda gelir vergisi stopaj matrahı üretim tesisi satış karı ile yatırım indirimi toplamından oluşacaktır. Buna göre gelir vergisi stopajı aşağıdaki gibi hesaplanacaktır:

GELİR VERGİSİ STOPAJ MATRAHI		200.000.000.000,-
● Üretim Tesisi Satış Karı	50.000.000.000,-	
● Yatırım İndirimi	150.000.000.000,-	
STOPAJ TUTARI		30.000.000.000,-
(200.000.000.000 X %15=)		
FON PAYI		3.000.000.000,-
(30.000.000.000 X %10=)		

● Kar Dağıtımına Bağlı Stopajın Hesabı:

Ticari Bilanço Karı (Dönem Karı)		400.000.000.000,-
Vergi ve Yasal Yükümlülükler Toplamı		99.000.000.000,-
● Kurumlar Vergisi	60.000.000.000,-	
● Kurumlar Vergisi Fon Payı	6.000.000.000,-	
● Gelir Vergisi Stopajı	30.000.000.000,-	
● Stopaj Fon Payı	3.000.000.000,-	
VERGİ SONRASI KAR (Dönem Net Karı)		301.000.000.000,-
1. Tertip Yasal Yedek Akçe (-)*		9.000.000.000,-
Dağıtılabilir Net Dönem Karı		292.000.000.000,-
1. Temettü		2.500.000.000,-
(50.000.000.000 x %5=)		
KALAN		289.500.000.000,-
2. Tertip Yasal Yedek Akçe		26.318.181.000,-
2. Temettü		263.181.819.000,-
(289.500.000.000 - 26.318.181.000 =)		
Brüt Temettü		265.681.819.000,-
Stopaj Matrahı		33.681.819.000,-
(265.681.819.000 - 232.000.000.000**=)		
Stopaj Tutarı		5.052.272.000,-
(33.681.819.000 x %15=)		
Fon Payı Matrahı		5.052.272.000,-
Hesaplanan Fon Payı		505.227.000,-
Net Temettü		260.124.320.000,-
(265.681.819.000-[5.052.272.000+505.227.000]=)		
KALAN		0,-
(301.000.000.000-[9.000.000.000+26.318.181.000+265.681.819.000]=)		

(*) Birinci tertip yasal yedek akçe, vergi sonrası net karın (varsa geçmiş yıl zararları da indirildikten sonra) %5'i olarak hesaplanır Ancak bu şekilde ayrılmış yedek akçeler toplamı ödenmiş sermayenin %20'sini geçemeyecektir. Örneğimizde vergi sonrası net karın %5'i (301.000.000.000 x %5=)15.050.000.000,- lira olmasına rağmen ödenmiş sermayenin (50 milyar lira) %20'si olan 10 milyar lirayı geçemeyeceğinden ve daha önceden bu şekilde ayrılmış yedek akçe tutarı da 1 milyar lira olduğundan ayrılacak birinci tertip yasal yedek akçe tutarı 9 milyar TL alınmıştır

(**) Dağıtılmasına karar verilen kazancın; istisnaya tabi tutulmuş kurum kazancının yanı sıra istisnaya tabi olmayan kurum kazancını da içermesi durumunda, dağıtılan kazancın; öncelikle istisnaya tabi dağıtılabılır kazançtan oluştuğu kabul edilmesi gerektiğinden istisna kazançlar toplamı olan;

İştirak Kazancı	.....	20.000.000.000,-
Emisyon Primi	.....	15.000.000.000,-
Üretim Tesisi Satış Karı	.....	50.000.000.000,-
Serbest Bölge Karı	.....	30.000.000.000,-
Yatırım İndirimi	.....	150.000.000.000,-
TOPLAM	.....	265.000.000.000,-

Liradan istisna kazançlara ait stopaj ve fon payı toplamının (30.000.000.000+3.000.000.000=) 33.000.000.000,-liranın çıkarılmasıyla bulunmuştur

04

MALİYE BAKANLIĞI GELİRLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
KURUMLAR VERGİSİ BEYANNAMESİ

Maliye Bakanlığı
GELİRLER
Genel Müdürlüğü

4) VERGİ KESİME DÖRESİ 01 04 1999

1) BOĞAZİÇİ
YEREL YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

2) İSTANBUL

3) Vergi (Koruyucu) No: 1010

5) VERGİ KİMLİK NO. 31 12 1999

6) KURUM SÖZ NO. (*) 5256018765

1999

TABLO I KURUMUN KİMLİK VE ADRES BİLGİLERİ

1) Unvan: TRAKSAN A.Ş.

2) Hukukî Hissi: ANONİM ŞİRKET

3) Faaliyet Konusu:

4) Başlıca Ortaklık Türü:

5) Kurumun veya İşletmenin Adresi:

6) Ülkedeki (**):

7) Telefon No. (Aran Numarası):

8) Faks No. (Aran Numarası):

TABLO II DAK MUKHLEFİN TEMSİLCİSİNİN KİMLİK VE ADRES BİLGİLERİ

9) Soyadı (Unvan):

10) Ad:

11) Soyadı:

12) Soyadı No:

13) Adresi:

14) Telefon No. (Aran Numarası):

15) Faks No. (Aran Numarası):

TABLO III KURUMUN BAĞLI İŞ YERLERİNİN TÜRLÜ VE SAYISI

Sıra	Çalıştırılan	Ayaktaki
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31		
32		
33		
34		
35		
36		
37		
38		
39		
40		
41		
42		
43		
44		
45		
46		
47		
48		
49		
50		
51		
52		
53		
54		
55		
56		
57		
58		
59		
60		
61		
62		
63		
64		
65		
66		
67		
68		
69		
70		
71		
72		
73		
74		
75		
76		
77		
78		
79		
80		
81		
82		
83		
84		
85		
86		
87		
88		
89		
90		
91		
92		
93		
94		
95		
96		
97		
98		
99		
100		
TOPLAM (***)		

TABLO IV GEÇMİŞ YIL ZARARLARI

16) 1994 Yılı Zararı:

17) 1995 Yılı Zararı:

18) 1996 Yılı Zararı:

19) 1997 Yılı Zararı:

20) 1998 Yılı Zararı:

21) TOPLAM

(*) Çekimler ve Kooperatifler Tarafından Gerçekleştirilen, Vakıfların ve Çek Numarasız, Demirbank, Demirbank Hesabı Numarasızın yapılmışlardır.
(**) Kurumun zararları diğer maddelerde belirtilen sürelerle tahsil edilmiş veya tahsil edilmiştir.
(***) Bu tablo, tablo III'deki kuruma bağlı işletmelerin zararlarıdır.

Bu Beyanname mavi veya siyah tükenmez kalem ile okunaklı büyük harflerle veya bilgisayar ortamında düzenlenmelidir.

Özellik No: 108 / D.M.C. Kurum Mersanti: 000 **KARAYATIRIM** www.gelirler.gov.tr

04

TARİH: V		KAZANÇ VE MATRAH BİLDİRİMİ	
		ZARAR	KAR
32	Ticari Gelirler Karı		415.000.000.000
33	Ticari Matrah Zaman		
34	Karşın Karşılıklı Yatırım İşlemleri		50.000.000.000
35	Önceki Yılı Açılan Finansman Fonu		
36	İttifak Kazançları (K.K.K. Mad. 21)	20.000.000.000	
37	T. Kur. ve Çi. Kuruluşları Kazançları (K.K.K. Mad. 24)		
38	B. H. Kazançları ve Yatırım Fonları Kazançları (K.K.K. Mad. 25)	15.000.000.000	
39	4000 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile belirlenen diğer kazançlar		
40	K.V.K. Geçici Mad. 3/a	50.000.000.000	
41	K.V.K. Geçici Mad. 3/b		
42	Diğer indirimler ve istisnalar (*)	30.000.000.000	
43	Kar ve Zaman Toplamı (32-34+36-42)		465.000.000.000
44	Çelir Hakkında Zaman İstisnaları Toplamı (24-41-42-43-44-45)	115.000.000.000	
45	ZARAR (36 - 44)		
46	KAR (43 - 44)		350.000.000.000
47	Muhasebe Kurulunca Geçirilen Yılı Düzeltmeleri (**)		
48	İstisna Dışı Tutar (45 - 47)		350.000.000.000
49	Resimler (K.K.K. Mad. 22)		
50	İstisna İndirimi (K.V.K. No. Mad. 1 - 8)	150.000.000.000	
51	Diğer indirimler (***)		
52	TOPLAM (48-49+50)		150.000.000.000
53	DÖNEM KAPATILIR KAZANÇ (MATRAH) (48 - 52)		200.000.000.000
54	Hasılat Kurulumu Tutarı (43 x 1/10)		60.000.000.000
55	4000 HUKUKİ YÜZLÜ DÖNEMİN ÇAPRI HİSSE DÖNEMİ (43 x 2/1)		
56	Çelir Kurum Kazançlarının Tutarına Göre Belirli İstisna		
57	4000 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile belirlenen diğer indirimler ve istisnalar (K.V.K. No. Mad. 1 - 8)		
58	İstisna tutarı		
59	İstisnalar Kurulumu Tutarı		

(28 - 32) no.lu satırın zarar olan diğer ödemelerdir.

(38) no.lu satırda kalan tutar varsa, bu tutarı ödemeye kadar (39 - 41) no.lu satırlardan indirimlere devam olunur.

(*) Bu listede yer alan indirim ve istisna tutarları kazançların netlerine eklenmesi için vergi beyannameye eklenmelidir.
 (**) Bu listede yer alan indirim ve istisna tutarları kazançların netlerine eklenmesi için vergi beyannameye eklenmelidir.
 (***) Bu listede yer alan indirim ve istisna tutarları kazançların netlerine eklenmesi için vergi beyannameye eklenmelidir.
 Çelir ve finansman fonu da bu listede gösterilecektir.
 ****) Bu vergi beyannameğinde hesaplanan bu tutarı gösteriniz.

06

TABLO VI VERGİ BİLDİRİMİ

50	KURUMLAR VERGİSİ MATRAHI (40)		200.000.000.000
51	HESAPLANAN KURUMLAR VERGİSİ (41)		60.000.000.000
52	ÖZEL İŞLETİM KURULUŞLARINA İLİŞKİN KURUMLAR VERGİSİ (42)		
53	BİRDİRİM ÖZELİNDEN KURUMLAR VERGİSİ (51 - 52)	*	60.000.000.000
54	Yabancı Ülkelerde Ödenen Vergilerin Matruhi Sınırın Dışı (*)		
55	11 Ülkede Karşılıklı Vergi Dönem Vergisi		
56	5 Ülkede Diğer		50.000.000.000
57	MAYIŞIK ÖZELİNDEN VERGİLER TOPLAMI (54-56)	*	50.000.000.000
58	ÖZELİNDEN ÖZELİNDEN KURUMLAR VERGİSİ (53-57)	*	10.000.000.000
59	MÜHÜR ÖZELİNDEN KURUMLAR VERGİSİ (58 - 59)		
60	MÜHÜR ÖZELİNDEN KURUMLAR VERGİSİ (58 - 60)		
61	MÜHÜR ÖZELİNDEN ÖZELİNDEN (60 - 61)		

TABLO VII FON FAKTLA İLİŞKİN BİLDİRİM

62	Matruhi (31)	60.000.000.000	Yığılma Kümü No: 7501201250
63	MATRUHI FAHRE (32 + 33)	6.000.000.000	Adı Soyadı: Ahmet DAVSAL
64	MATRUHI (34)		İmza: A.Davsall
65	ÖZELİNDEN (35)	6.000.000.000	

TABLO VIII DAMGA VERGİSİ

	SAĞI	TL	TOPLAM
66	1	1.230.000	1.230.000
67	1	2.540.000	2.540.000
68	1	1.230.000	1.230.000
69			
70	TOPLAM		5.000.000

71 Beyannameyi Hangi Şekilde Verildiği
Mükellef Kanunla Teslimi Tarih: 25 04 2000 İmza:

TABLO IX BEYANNAMEYE EKLENEN BİLDİRİM VE BELGELER

1	Ayrıca Beyanname ve Anonim Şirket Tebliği veya İşletme Raporu Formu (*)	1	Kurum Çökertme ve Yabancı Kurum İşletme Raporu
	Kurum Yabancı Döner Vergiler İşletme Raporu		Beyannameyi Sübaskin Yabancı Kurum İşletme Raporu ile Birlikte
	Yabancı Ülkelerde Ödenen Vergiler İşletme Raporu		
	Özellikle Anonim Şirket Mükellefleri Oranları Belirleyen Kurumlar ile Çökertme Raporu, Ücretleri ve Nakit İşletme Raporu Mükellefleri		

(*) Bu listede beyannameye eklenmesi gereken belgelerin listesi hakkında ayrı ayrı bilgilendirme yerleştirilmiştir.
(**) Anonim Şirket ve Anonim Şirket Tebliğinin "Özellikle Döner" başlıklı da oluşturulmuş, Mükelleflerle ilgili olarak genel bilgiyi içeren belgeyi eklenmesi için ek bilgi istenmektedir.

06

KAR DAĞITIM TABLOSU (MİLYON TL.)

	Önceki Dönem	Cari Dönem
A- DÖNEM KARININ DAĞITIMI		
1) DÖNEM KARI		400.000.-
2) ÖDENECEK VERGİ VE YASAL YÜKÜMLÜLÜKLER (-)		99.000.-
- Kurumlar Vergisi (Gelir Vergisi)		
- Gelir Vergisi Kesintisi		
- Diğer Vergi ve Yasal Yükümlülükler		
NET DÖNEM KARI		301.000.-
3) GEÇMİŞ DÖNEMLER ZARARI (-)		-
4) I. TERTİP YASAL YEDEK AKÇE (-)		9.000.-
5) İŞLETMEDE BIRAKILMASI VE TASARRUFU ZORUNLU YASAL FONLAR (-)		
DAĞITILABİLİR NET DÖNEM KARI		292.000.-
6) ORTAKLARA BİRİNCİ TEMETTÜ (-)		2.500.-
- Adi Hisse Senedi Sahiplerine		
- İmtiyazlı Hisse Senedi Sahiplerine		
7) PERSONELE TEMETTÜ (-)		
8) YÖNETİM KURULUNA TEMETTÜ (-)		
9) ORTAKLARA İKİNCİ TEMETTÜ (-)		263.182.-
- Adi Hisse Senedi Sahiplerine		

- İmtiyazlı Hisse Senedi Sahiplerine		
10) İKİNCİ TERTİP YASAL YEDEK AKÇE (-)		26.318.-
11) STATÜ YEDEKLERİ (-)		
12) OLAĞANDIŞI YEDEKLER (DAĞITILMAMIŞ KARLAR)		
13) DİĞER YEDEKLER		
14) ÖZEL FONLAR		
B- YEDEKLERDEN DAĞITIM		
1) DAĞITILAN YEDEKLER		
2) II. TERTİP YASAL YEDEKLER (-)		
3) ORTAKLARA PAY (-)		
- Adi Hisse Senedi Sahiplerine		
- İmtiyazlı Hisse Senedi Sahiplerine		
4) PERSONELE PAY (-)		
5) YÖNETİM KURULUNA PAY (-)		
C- HİSSE BAŞINA KAR		
1) Adi Hisse Senedi Sahiplerine (TL %)		
2) İmtiyazlı Hisse Senedi Sahiplerine (TL %)		
D- HİSSE BAŞINA TEMETTÜ		
1) Adi Hisse Senedi Sahiplerine (TL %)		
2) İmtiyazlı Hisse Senedi Sahiplerine (TL %)		